

НАТО "за" операцията в Либия, но не поема ръководството

Коя е тази компания

► От приватизацията на "Нефтохим-Бургас" досега - за руския гигант "Лукойл" знаем много, но още повече не знаем

Пари **BONNIER**
 pari.bg

Сряда

23 март 2011, брой 56 (5115)

USD/BGN: 1.37628

 -0.12%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.42110

 +0.12%

Българска народна банка

Suffix: 437.24

 +0.17%

Българска фондова борса

BG40: 132.33

 +0.63%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

СПОРЪТ ЗА ЦЕНАТА

6 кандидата
проявяват
интерес към
покупката на
БФБ

Компании ▶ 12-13

Държавните облигации стават скъпа стока

Тенденции ► 18

Правото на
собственост
у нас е сред
най-слабо
защитените
в ЕС

Последният вариант на проектозакона за възобновяемите енергийни източници предвижда по-кратки срокове за преференциални цени за изкупуване на зеления ток ► **6-7**

Печеливш
Борислав Михайлов

Президентът на Българския футболен съюз Борислав Михайлов беше избран за член на изпълнителния комитет на УЕФА, става ясно от информация, публикувана на сайта на БФС. Той е първият българин, който влиза в управата на престижна международна спортна организация. Изборът му е изненадващ, тъй като само преди ден самият Михайлов призна, че няма големи шансове за влизане в изпълкома.

Губещ
Моше Кацав

Бившият израелски президент Моше Кацав беше осъден на седем години затвор за изнасилване и други сексуални престъпления. Той беше признат за виновен по обвинения в двукратно изнасилване на своя подчинена в края на 90-те години на XX век, когато е бил министър от кабинета, и за сексуален тормоз над две други жени, които работели за него, докато е бил държавен глава в периода 2000-2007 г.

Мнения

► По темата „Ценностен сблъсък в кабинета“
► С поведението си през последните дни премиерът Бойко Борисов се срина тотално, доказва за пореден път, че е само една пионка и некомпетентен, груб и недогялан редови пожарникар. Който на всичко отгоре въпреки постоянното парадирание и биене в гърдите се показва като малко човече без воля и собствено мнение (избяavam се, той го има по всеки въпрос, но доближаващо се до кръчмарски разговор).

gogo

pari.bg Топ 3

1 Ценностен сблъсък в кабинета. След унижението, на което премиерът Борисов и приятелят му Валентин Златев подложиха министър Трайков, правителството вече съвсем не прилича на правителство.

2 От Правец до черното злато. Официално Валентин Златев е мениджърът на „Лукойл-България“. Неофициално обаче той е много повече от това.

3 Как да си вземем парите. След като Конституционният съд отмени поправки в ГПК, вече всеки кредитор може да запорира сметки на общини и да си получи дължимото.

Коментар

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Пак ли „реформи“?

Все още краят на годината е доста далече. Това обаче по никакъв начин не попречи на финансовия министър Симеон Дянков публично да направи кратък анализ какво е свършил досега. С изненада научихме, че в България пенсионната реформа е приключила. И тя е била успешна. Това е оценката, която постави финансовият министър.

Никой обаче така и не разбра в какво се състои реформата, която толкова дълго България отлага. Кабинетът не увеличи пенсионната възраст, което пък според данни на социологически изследвания по-голямата част от българите одобряват. Докато в други европейски страни, като Сло-

Биляна Вачева
biliana.vacheva@pari.bg

” В изборна година е много по-вероятно да не станем свидетели на реформи

вакия например, възрастта за пенсиониране на мъжете и жените беше повишена.

Т.нар. успешна реформа на сегашното правителство се състои в две простички стъпки - в увеличаването на осигуровките и национализацията на част от активите на пенсионните фондове. На практика с тези две „реформаторски“ стъпки правителството прехвърли тежестта от кризата върху бизнеса.

За пореден път управляващите отказаха държавният апарат да понесе солидарно с фирмите последиците. Иначе за реформи лесно се говори. Но като се стигне до изпълнение, вербалният ентузиазъм

на управляващите изведнъж се изпарява.

В изборна година е много по-вероятно да не станем свидетели на толкова очакваните промени в здравеопазването и образованието, защото управляващите никога не искат недоволни избиратели. Което е най-големият проблем.

В проблем обаче вече се превръща и бодряшкото говорене. Защото да започваш всяка година със закланянето, че предстоят реформи в здравеопазването и образованието, в началото изглежда решително. По-късно изглежда некомпетентно. Накрая - вече изглежда смешно, но не и весело. ■

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Радостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглюка ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

” ВиК мрежата е много зле, основно е изградена през 50-те години. В някои градове тръбите са толкова стари, че се пръскат, ако се повиши налягането на водата

► **Нона Караджова**, министър на околната среда и водите

Число на деня

4.47

► процента поскъпване на природния газ от 1 април предлага ДКЕВР. Увеличението, което “Булгаргаз” пуска, е 6.6%

Коментар

Идейната безпомощност ражда картофи

В интервю, което в нормална държава би свалило правителството, министър-председателят посъветва притиснатите от инфлацията граждани да вземат нещата в свои ръце и сами да отглеждат, примерно, картофи. Отбеляза, че има много пустеещи земи, които всеки може да обработва. Господин Борисов даде пример със собствената си майка, която, макар и учителка, не се е свенила да отглежда храна в моменти на нужда.

Моралните достойнства на предците на господин Борисов,

” Абсурдна е идеята, че една от най-трудните задачи - управлението на немалка държава, трябва да се повери на “хора от народа”

макар и добре известни от многобройните му разкази, нямат връзка с галопиращата инфлация и безработица в България. Премиерът очевидно е пропуснал последните няколко десетилетия урбанизация.

Само истински творец може да изврати изначално добрата идея за независимост и самодостатъчност на индивида до “като ви е скъпо, върнете се на село”. Вместо да потърси реалните причини за поскъпването, премиерът открито съжالياва, че няма как да контролира цените - пореден свеж полъх

от 70-те години.

Незабравим акцент от интервюто е намерът, че тези, които загубиха работата си в кризата, са безработни поради некадърност. Не е изненада, че премиерът не поема отговорност за кризата, но е изненада, че си позволява брутално отношение към най-уязвимите. Това е арогантността на насоро забогателите към насоро обеднелите.

Препоръката на премиера показва пълната му идейна безпомощност. Тя може да му спечели два-три носталгични гласа

на възрастни хора, но губи всички, които смятат, че България трябва да се стреми да бъде по-образована, по-информирана, по-предприемчива, по-иновативна. Както и всички, които искат просто да работят това, за което са учили, и това, което могат.

Когато търсим лекар, търсим човек с медицинско образование. Искаме грамотни и начетени хора да образоват децата ни. За правни съвети търсим юристи, колата си поправяме при автомонтъори, а не при оперни певци. За всяка работа се

иска квалификация и опит и именно затова е абсурдна идеята, че една от най-трудните задачи - управлението на немалка държава, трябва да се повери на “хора от народа”. Държавата трябва да се управлява от икономисти и юристи, от дипломати, от учени, от хора с визия и кураж. Вече е очевидно, че правителството на ГЕРБ не само няма капацитета да управлява държавата, но не изпитва дори и малко съчувствие към избирателите си.

Никола Пенчев е доктор по математика от Станфордския университет

Рязка промяна

Подкрепата за АЕЦ “Белене” все повече намалява

Страховете на хората са се увеличили заради сеизмичната активност в района на централата и японските бедствия

Общественото одобрение за изграждането на АЕЦ “Белене” рязко намалява. Това показва проучване на “Алфа Рисърч”. Страховете са породени от бедствията в Япония. Вече едва 24% от хората подкрепят проекта. Девет години по-рано този процент беше над 80, посочват от социологическата агенция.

Основната причина за страховете на българите са сеизмичната активност в района и цената на електроцентралата. Позитивните нагласи към централата пък са свързани с евентуалното повишение на цената на тока.

Разнобой в подкрепата

Привържениците на “Белене” имат много противоречиви мнения относно технологията, която ще

се използва за бъдещата централа. Само 26% предпочитат руска технология, а 28% се обявяват “за” западноевропейска. Според 37% от хората технологията трябва да е смесена.

Около 32% от българите все изобщо не искат да се изграждат нови реактори. Допълнителен реактор в зоната на АЕЦ “Козлодуй” пък подкрепят 44% от хората.

Кой “ръководи” мнението на хората
От изследването става ясно, че голямо влияние на тези оценки дават партийните нагласи, които създават много разделителни линии. А най-важният фактор за повечето българи са проверките на Европейската комисия за това дали е нужна втора атомна централа. Такова е мнението на 50% от запитаните, други 22% са категорично против нова ядрена мощност независимо от резултатите на проверката. За възможно най-бързо вземане на решение за нова ядрена централа се обявяват 26% от хората.

Рагослава Димитрова

Ядрени протести

► Австрийски природозащитници протестират срещу използването на ядрената енергия преди извънредното заседание на парламента във Виена по въпросите на атомната енергетика

СНИМКА REUTERS

В броя четете още

Банки ► 22

Нов фаворит за управител на ЕЦБ

► Директорът на Централната банка на Люксембург Ив Мерш може да е наследникът на Жан-Клод Трише

Интервю ► 23

Кризата дисциплинира фирмите

► Димитър Франзелов, управляващ съдружник в консултантската компания ТМФК ООД

Кабинетът призна за нарушения по “Тракия”, но не и за материалите

Ремонтират новата част от магистралата, ако под нея има пепел

Една седмица след като излезе одитен доклад, според който магистрала “Тракия” се строи некачествено, двама заместник-министри поискаха доказателства за твърденията в него. Транспортното министерство е изпратило писмо на консултантската фирма “Строл 1000 - СКЛ Консулт”. В него се дава 3-дневен срок да представи доказателства от лабораторни изследвания, че се полагат некачествени настилки. Ръководителят на екипа, направил одитния доклад - Емил Димитров, се позова на клауза за конфиденциалност в подписания договор и отказа всякакъв коментар пред в. “Пари”. Според представителите на двете министерства магистрала “Тракия” се строи по правилата. Имало обаче проблеми с документацията.

Позицията на властта

“Проектът за магистрала “Тракия” се изгражда съгласно правилата, договорите и законите на тази държава, ако има друго мнение, то е предмет на доказване”, коментира заместник-министърът на транспорта Ивайло Московски.

“ДНСК е възложила на лаборатория да проведе из-

питването на материалите”, допълни зам.-министърът на регионалното развитие и благоустройството Георги Прегъзов.

“Ако се установи, че са влагани некачествени материали при строителството на магистрала “Тракия”, те ще бъдат премахнати. Всеки ще си понесе отговорността по Закона за устройство на територията.” Това обяви Лазар Лазаров, член на УС на Агенция “Пътна инфраструктура”.

Георги Прегъзов прочете части от писмени становища на УАСГ до строителното министерство и пътната агенция. В тях пише, че пробите, взети от одитиращата компания, са от силно замърсени участъци. Обаче “няма основание да се твърди, че материалите ще предизвикат деформация, ако бъдат вградени”, и изводът, че магистралата се строи върху пепел, не бил обоснован.

Нормални проблеми

В същото време обаче от ДНСК съобщиха, че има проблеми с документацията при строителството на “Тракия”. На обединение “Магистрала Трейс” и на отделни отговорни лица са издадени общо 15 наказателни постановления за глоби на обща стойност 90

хил. лв. Най-честата грешка е, че за някои материали няма т. нар. декларация за съответствие, която се издава от производителя. “Липсата на такъв документ обаче не означава, че влаганите материали са некачествени”, обясни

началникът на ДНСК инж. Милка Гечева. По думите ѝ всеки месец експерти от сектор “Стара Загора” на ДНСК проверяват как върви отсечката между Стара Загора и Нова Загора. Тя обаче призна, че не се прави проверка на качеството

на материалите, а на документацията.

За лот 3 - от Нова Загора до Ямбол, който се строи от гръцката “Актор”, предстои да бъдат издадени наказателни постановления за липсата на декларация за съответствие на влаганите

Цена

Одитният доклад струва 25 000 лв.

► Докладът, изготвен от “Строл 1000 - СКЛ Консулт”, струва на транспортното министерство 25 000 лв. Консултантската компания има договор с ведомството от юли 2009 г. Тогава министър беше Петър Мутафчиев. Договорът е на стойност близо 400 000 лв. “Този бюджет е почти изчерпан”, добави Московски. Компанията е правила и груз доклад за “Тракия”, за строежа на столичното метро и т. н.

► Зам.-министрите Ивайло Московски (на преген план), Георги Прегъзов и инж. Милка Гечева от ДНСК твърдят, че има административни, но не и строителни проблеми на “Тракия”

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

материали. За отсечката от Ямбол до Карнобат - лот 4, който основно се строи от “Холдинг Пътища”, не са открити нарушения, но към момента на проверките там са правени само изкопни работи.

Красимира Янева

Найденов обеща оставка, ако до края на април субсидиите на фермерите не са изплатени

Фермерите и кабинетът подписаха ново споразумение, като отговорността пада върху агроминистъра. Стачките засега спират

Министърът на земеделието и храните Мирослав Найденов ще подаде оставка, ако до 30 април не са изплатени субсидиите на всички земеделски производители. За това са се споразумели представители на зърнопроизводителите и кабинетът, а новината съобщи самият премиер Бойко Борисов. “Искаме да се извиним за забавените плащания. Всичко в света

► Слабост на Мирослав Найденов определено са храните, но този път фермерите го притиснаха до стената. Той обеща оставка, ако субсидиите за тях не са изплатени до края на април

наложи да изчакаме с тях”, каза Борисов и добави, че е разпоредил да се направи оценка на цялото ръководство на Държавен фонд “Земеделие” (ДФЗ) и ако има основания, да се направят кадрови промени. “Няма да търпим заради чиновник на гише да се налага след това ние да седяме тук и да обясняваме защо са забавени плащанията”, каза министър-председателят.

Ново споразумение

Двете страни са разписали ново споразумение и засега протестите спират, въпреки че междувременно стачните действия получиха подкрепа и от асоциацията на биопроизводителите. Споразумението предвиж-

да още от първи април да се създаде работна група от представители на ДФЗ, агроминистерството и зърнопроизводителите, която ще обсъжда и решава всички спорни казуси и жалби на земеделци по отношение на обработваемите площи и очертаването им. От първи юни пък на земеделските производители ще бъде възстановяван акцизът за използваните горива, каквото беше и едно от основните искания на фермерите. В едномесечен срок ще бъде изготвен и план за размера на националните доплащания, които ще се полагат до 2013 г.

И тази година обаче земеделците, регистрирани като физически лица, ще платят данък върху 40% от дохо-

дите си. Тези пари обаче ще им бъдат компенсирани с държавна помощ.

Обещание

“До 30 април даваме отсрочка на изпълнителната власт, но ако към тази дата не бъде изпълнен ангажиментът, министърът на земеделието трябва да понесе пряката отговорност, обясни Радослав Христов, председател на Националната асоциация на зърнопроизводителите. Като справедливо определи и финансовият министър Симеон Дянков подписаното споразумение. “Спокоен съм относно тези разбирателства, защото знам, че можем да ги изпълним тази година”, каза той.

Ани Коджаиванова

КОЙ БИ СЕ ОСМЕЛИЛ ДА ПРЕДЛОЖИ ЛОШ ПРОДУКТ НА КЛИЕНТИ КАТО ТЕЗИ?

www.renault.bg

DRIVE THE CHANGE

ТЪРСИТЕ МОДЕЛ ПО ВАША МЯРКА?

- **Новият MASTER**, вече с обем до **17 м³** и максимално общо тегло до **4,5 тона**.
С предно или **задно задвижване** и с единична или **двойна задна гума**
- **Новият TRAFIC**, с обновена кабина и двигатели
- **KANGOO EXPRESS MAXI**, с **угължена база** и товарен обем до **4,6 м³**

Снимките са илюстративни.

Renault препоръчва **elf**

София: АЛИАНС АУТО МЛАДОСТ, 02/975 70 80; АУТО ФРАНС 3000, 02/919 87 77; ЕСПАСАУТО, 02/937 60 200; **Пловдив:** АУТО ТАШЕВ, 032/62 85 81; ОМНИКАР АУТО, 032/39 22 22; **Варна:** АУТО ЕКСПРЕС, 052/50 03 69; АЛИАНС АУТО ВАРНА, 052/505 035; **Бургас:** ОМНИКАР АУТО, 056/52 43 43; **Благоевград:** ТРАЯНА АУТО, 073/83 23 21; **Велико Търново:** ЕСПАСАУТО ВЕЛИКО ТЪРНОВО, 062/54 42 00; **Враца:** ТИТ, 092/64 25 52; **Монтана:** НАЙД, 096/30 61 98; **Пазарджик:** ТРАЯНА АУТО, 034/44 37 53; **Плевен:** КРОНОСТ, 064/83 55 18; **Русе:** ЕС ТРАНС, 082/84 74 84; СТИБИС, 082/82 50 66; **Стара Загора:** ФУЛДА СТАРА ЗАГОРА, 042/28 01 10; **Хасково:** ФУЛДА ХАСКОВО, 038/60 42 11

Споровете за цената на

Последният вариант на проектозакона за възобновяемите енергийни източници предвижда по-кратки срокове за преференциални цени за изкупуване

Сроковете за преференциално изкупуване на електроенергия, произвеждана от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ,) ще намаляват след 2015 г. Това прие снощи парламентарната икономическа комисия при второто четене на проектозакона за ВЕИ. Предложението на икономическото министерство беше преференциалните срокове да започват да текат от момента на пускане в експлоатация на съоръженията. Така, ако Народното събрание потвърди решението на комисията, зеленият ток ще бъде изкупуван на преференциални цени за по-кратки срокове.

Предпоследно

Приетите промени предвиждат обществените снабдител НЕК и електроразпределителните дружества задължително да изкупуват на преференциални цени електричеството от фотоволтаични централи за срок

Елина Пулчева
elina.pulcheva@pari.bg

от 25 години, а от вятърни паркове - за 15 години. До момента тези срокове бяха предвидени да стартират от деня, в който проектът е въведен в експлоатация. След поправката от снощи обаче въведените в експлоатация след 31 декември 2015 г. мощности ще продават тока на преференциални цени за по-кратко. Например, ако даден обект започне производство през 2018 г., срокът за преференциално изкупуване на енергията ще бъде с три години по-кратък.

Съкращаване на сроковете

Основната теза на членовете

на работната група беше, че след 2015 г. броят на проектите ще бъде достатъчно голям и високите цени на тока от ВЕИ ще паднат вследствие на конкуренцията. Според министъра на икономиката Трайчо Трайков до 2015 г. пазарът на ВЕИ проектите ще е достатъчно развит, за да започне да се саморегулира на пазарен принцип. Подобно мнение сподели и председателят на държавния енергиен регулатор Ангел Семерджиев.

Неузнатите за биомасата

И на последното заседание на комисията не беше постигнато решение как да бъде определяна цената на електроенергията, произвеждана от централи, работещи на биомаса (виж по-долу). Депутатите и енергийни експерти в работната група не успяха да се съгласуват как да бъде калкулирана тя. Предишните текстове на проекто-

закона казваха, че токът от централите, работещи на биомаса, ще се изкупува по фиксирани цени. Вчера беше обсъдено предложението на депутата от ГЕРБ Диан Червенкондев цената да се определя всяка година според определен индекс, който ще посочва цената на ресурса. Идеята е индексът да се определя ежегодно до 31 май от министерството на земеделието. Депутатите обаче не гласуваха предложението, тъй като не беше уточнено по какъв начин този индекс ще бъде включен от ДКЕВР във формулата за цената на тока. Председателят на икономическата комисия Мартин Димитров уточни, че това ще е прецедент, тъй като няма друг енергиен ресурс, при който да се използва индексирание. Според икономическото министерство пък трябва да се взема предвид изменението на разходите за биомаса, но ДКЕВР да определя цените по свои разчети.

Едно от слабите места на закона е биомасата

Старите текстове подценяваха потенциала на суровината, която у нас е в изобилие

Едно от слабите места на предишния вид на проектозакона за възобновяемите енергийни източници бяха текстовете по отношение на биомасата. Веднага след първото му четене в парламента производители на зелена енергия алармираха, че липсата на достатъчно яснота в закона по отношение на този ресурс може да спре инвеститори със сериозни намерения.

Когато бизнесът говори

Експерти и хора от опозицията в парламента бяха категорични, че ролята на проектите на биомаса е подценена, въпреки че ресурсът предполага предсказуемо производство на електрическа и топлинна енергия - по-евтина енергия, която може да замества скъпите вносни горива.

Липсата на ясна роля на биомасата в контекста на възобновяемите енергийни източници е отказала чуждестранни инвеститори от изграждането на централи на биомаса.

Законът "не обичаше" биомасата

Категоричното мнение на хора от бизнеса с ВЕИ беше, че проектозаконът предвижда стимули за изграждането на ветропаркове и фотоволтаични централи, но не и за централи, работещи на биомаса. Доказателство за това беше липсата на разписан текст как да се определя изкупната цена на суровината, а оттам и на цената на произведената от биомаса енергия. На първо четене законът одобри енергията, произведена от централи на биомаса, да се изкупува по фиксирана цена, което предизвика несъгласието на

производителите на зелена енергия. Причината - цената на горивната компонента - в случая биомасата, се изменя всяка година. При поскупване на дървения материал например, който спада към биомасата, инвеститорите ще загубят.

Впоследствие голямо предложение

В тази връзка депутати и представители на различни асоциации на производители на зелена енергия предложиха вместо по фиксирана енергията от биомаса да се изкупува по преференциални цени.

Според енергийните експерти, които следят опита на други държави в тази сфера, за да се насърчат инвестициите в производството на електричество от биомаса, трябва да има преференциална цена. И тази цена да се променя в зависимост от движението на цената на енергийния ресурс. Експертите предложиха цената на изкупуваната електроенергия да се актуализира според процента на изменението на цената на суровината. Така цената на тока ще може да се движи както нагоре при поскупване на биомасата, така и надолу при нейното поевтиняване.

9.9%

► от брутното вътрешно потребление на енергия през 2009 г. е от ВЕИ

8.7%

► процента е дялът на ВЕИ енергията в общото производство за 2009 г.

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Инвеститорите в сектора Едни си тръгват, други остават и търсят нови проекти

► От няколко години ВЕИ секторът в България се смята за един от най-атрактивните в страната, но само през последната седмица се появила доста противоречиви сигнали от страна на големи инвеститори.

► Италианската компания Enel обяви, че търси купувач на вятърните си турбини край Шабла и Камен бряг, които са собственост на гъщерното гружество Enel Green Power. Според Enel обстановка в България не е благоприятна за инвестиции във ВЕИ сектора. Компанията обяви, че се оттегля от България, и дори вече продаде мажоритарния си дял от 73% в ТЕЦ "Марица Изток 3" за 230 млн. EUR на американската компания

Зеления ток

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Мнения

Трайчо Трайков,
министър на
икономиката,
енергетиката и
туризма

” Има смисъл да насърчаваме енергията, произвеждана от ВЕИ, докато изпълнят ангажиментите си от 16% дял в общото потребление на електроенергия. Когато енергията от ВЕИ стане конкурентна, няма да има значение с какъв договор се изкупува тя

Ангел Семерджиев,
председател на
Държавната комисия
за енергийно и водно
регулиране

” Делът на ВЕИ ще е достатъчно голям след 2015 г. и посоченият срок за изкупуване ще е напълно достатъчен, за да може енергията от ВЕИ да не бъде продавана на преференциални цени

Емил Димитров,
депутат от ГЕРБ

” С електричеството, произвеждано от централи на биомаса, ще имаме много позитиви, но аз откривам огромен дисбаланс в отношението към нея. Ето защо няма нито една централа у нас, която да работи с биомаса

Мартин Димитров,
председател на СДС

” Няма цена на енергията от някакъв ресурс, която да не бъде определяна от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране. Трябва да се отбележи, че за останалите ресурси няма аналогични индекси при определянето на цената

Иван Хиновски,
председател на
Българския енергиен
форум

” Ако се въведе единен индекс, притесненията са, че той ще се използва спекулативно за завишаване цените на ресурса, а оттам и на електроенергията от биомаса

ContourGlobal.
► Междувременно от холандската компания Infinity Energy Holding съобщиха, че планират да разширят инвестициите си във ВЕИ сектора в страната. Оттам обявиха не само че ще завършат инвестицията си от 50 млн. EUR в 15 MW соларен парк край Девня, но и че вече се оглеждат за нови инвестиции във ветропаркове.
► Преди месец и японската компания Toshiba обяви, че иска да инвестира в 10 MW

соларен парк край Ямбол, а в началото на годината и от енергийното дружество CEZ съобщиха, че навлизат на ВЕИ пазара.
► Сред големите реални инвеститори в соларния бизнес към момента се открояват “Алфа Енерджи” (парк “Янково” край шуменското с. Янково), “Новинтер” (“Новинтер Ботево”, община Тунджа), “Интерсол” (“Пауново - 1” край ихтиманското с. Пауново). Техните проекти са с мощност над 1 MWp, а по-малките наброяват над 30.

► Вятърните турбини са концентрирани в Североизточна България, основно в община Каварна. Най-големият парк е “Св. Никола” край Каварна на българо-германската GeoPower, който е с мощност 156 MW. Друг голям проект е този на “Калиакра Уинг Пауър” в община Каварна (35 MW).
► Неколкократно компании и бизнес организации от Германия, Австрия и Испания са обявявали желанието си да инвестират във ВЕИ сектора у нас.

„Лукойл” реши да спори с всеки, който говори за цените на петрола

Компанията прати още едно писмо, този път по повод изказвания на Иван Костов

Медийната престрелка между „Лукойл-Нефтохим” и критиците им в спора за цените на горивата продължи с пълна сила и вчера. След като ден по-рано разкритикуваха министъра на икономиката Трайчо Трайков, вчера от „Лукойл” публикуваха и отворено писмо до лидера на ДСБ Иван Костов. Повод за това станаха изявленията на бившия премиер, че цената на петрола не зависи от Либия, а от Русия, които единствени внасят петрол у нас.

„Удивителна липса на познания”

Според „Лукойл” това е „удивителна за един изтъкнат икономист липса на познания за международните пазари”. „Един преподавател по икономика би трябвало да знае, че цените на петрола се формират от т.нар. еталонни сортове нефт, които са предмет на търговете на световните борси. Именно техните котировки определят цените на всички сортове нефт, добивани в различните части на света”, се посочва в съобщението.

От „Лукойл” поясняват, че сортът Северноморски Брент, който е само 2% от световния добив, е приет като еталонен сорт и неговата котировка определя цената на 65% от добивания в света нефт, включително и на руския URALS. От нефтената компания отхвърлят и твърденията на Костов, че цените

на горивата в Австрия са пониски от тези в България, а посочените от него цифри за съотношението на работните заплати на нефтохимиците в двете страни са „неверни в десетки пъти и представяват свободен полет на въображението”.

„Носталгия по СИВ”

От „Лукойл” припомнят на Иван Костов, че в течение на едногодишните им преговори около приватизацията на „Нефтохим” са коментирали всички въпроси, свързани с доставките на нефт, включително и този, че нефтът за комбината ще бъде закупуван и внасян по международни цени. В заключение от „Лукойл” заявяват, че „изказването на господин Костов прилича на носталгия по времето на СИВ, когато размяната на стоки между страните членки се базирала не на стойността им, а на принципа на братската взаимопомощ”.

Вчера „Лукойл” също така обяви, че сваля с 3.61% заводската цена на едро на пропан-бутана, с което един тон гориво вече ще струва 1920 лв. вместо досегашните 1992. Това е четвърто понижение на цените на горивата на едро от 10 март досега.

Филип Буров

► **Валентин Златев, изп. директор на „Лукойл - България” (вляво) и Иван Костов, лидер на ДСБ**

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

На вълната Яне Янев обяви Валентин Златев за истински премиер на страната

► Лидерът на РЗС Яне Янев също се включи по темата, като заяви, че реалният министър-председател у нас е изпълнителният директор на „Лукойл-България” Валентин Златев. От своя страна Борисов бил реалният министър на вътрешните работи, а Цветанов - само пионка. Според Янев правителството създава нови монополи, чрез които убива конкуренцията и разрушава пазарната икономика. Той определи Златев за петролен олигарх и загкулисен кукловод, който тормози потребителите на горива и ръководи цялата държава. Янев обеща в скоро време да разпространи „много любопитен” разговор между Златев и Бойко Борисов.

Коментар

„Лукойл”, или защо премиерът не може да смята

Бойко Борисов твърди, че **държавният** бюджет се държи на милиарди приходи от „Лукойл-Нефтохим” - съответно, ако компанията спре за неколкомесечен ремонт, бюджетът на държавата ще се издъни.

На пръв поглед това изглежда **вярно** - наистина „Лукойл” внася значителни суми акцизи и ДДС всяка година. Това обаче е само на пръв поглед.

Всъщност с акцизи и ДДС се облагат горивата, които се реализират на вътрешния пазар - независимо дали са произведени от „Лукойл”, или са внесени от чужди рафинерии. Ако „Лукойл” затвори, ще има повече внос. Т. е. приходите от акцизи и ДДС

Георги Ангелов, старши икономист в „Отворено общество”

„Лукойл” може да затвори за 2-3 месеца ремонт и това няма да има абсолютно никакъв негативен ефект върху бюджета. Нито един бюджетен приход няма да намалее

от „Лукойл” ще намалее, но приходите от акцизи и ДДС от вносителите на горива ще се увеличат. Нетният ефект ще е нулев.

Тъй като в крайна сметка с акцизи и ДДС се облага крайното потребление на горива, няма никакво значение кой е производител или вносител на тези горива. Единственото, което има значение, е размерът на крайното потребление.

Така че „Лукойл” може да затвори за 2-3 месеца ремонт и това няма да има абсолютно никакъв негативен ефект върху бюджета. Нито един бюджетен приход няма да намалее.

Коментарът е от блога ikonomika.org

Коя е тази компания

От приватизацията на “Нефтохим-Бургас” досега - за руския гигант “Лукойл” знаем много, но още повече не знаем

В момента в България едва ли има по-обсъждана компания от “Лукойл” - собственик на нефтопреработвателното предприятие “Нефтохим”. След публичните изказвания на премиера как бюджетът, а и цялата ни икономика едва ли не ще го закъсат здраво, ако бургаската рафинерия случайно или не излезе в планов ремонт, стана ясно колко зависима е България от руската компания. Но не задължително икономически. Редица икономисти вече обясниха, че твърденията на Борисов са преувеличени и че България няма да колабира, ако едно предприятие, макар и огромно, спре работа за малко. Поне не и ако пазарната икономика в сектора работи. Икономическият министър обаче заподозря, че точно там има проблем, и понесе звучен шамар от премиера. А когато един премиер унижава собствения си икономически министър, вероятно компанията, заради която се случва това, е наистина “важна”.

Как “Лукойл” стъпи в България

Руският гигант стъпи в България малко преди приватизацията на “Нефтохим”, когато изкупи дела

на “Роснефт” в смесеното дружество “Росбулнефт”. Твърди се, че инициативата за тази сделка е на Валентин Златев, тогава началник-отдел в “Роснефт”. През 1999 г. правителството на ОДС, оглавявано от Иван Костов, приватизира “Нефтохим”, а “Лукойл” се оказва големият печеливш. Цената - само 101 млн. USD за 58% от акциите на предприятието, защото е с огромни дългове - около 400 млн. USD. По-късно “Лукойл” изкупи на търг и миноритарен пакет от акциите и така придоби 93% от собствеността.

Държавата пък запази т.нар. златна акция в предприятието, тъй като то е от съществено значение за икономиката на страната. Тя дава право на държавата например да спира решения за ликвидация или преобразуване на “Нефтохим”, за вливането му в друго дружество и т.н. В момента представител в надзорния съвет на дружеството от страна на държавата е зам.-министърът на транспорта Камен Кичев. Защо точно той, а не лице от икономическото министерство, е въпрос, който не е получил своя публичен отговор.

Въпроси от миналото

И до днес въпросът защо Иван Костов продаде рафинерията на руската компания е сред най-задаваните, особено в алтернативните медии - блогове, форуми и т.н. Защитниците на експремиера изтъкват, че сделката е била предопределена от самата същност на комбината. Той е проектиран за доставка на руски нефт с танкери през Черно море, а технологията и съответните инсталации са проектирани за тежкия руски, а не за по-лека арабски нефт. И само при спазване на тези условия комбинатът може да е печеливш.

Противниците обаче твърдят, че изборът на купувач е изцяло политическо решение. Че интерес към рафинерията е имало и от компании като “Шел”, а в технологично отношение предприятието е съвсем способно да преработва и арабски нефт, както го е правило в миналото си. Но че в крайна сметка са надделели руските пари и власт в България. И така до ден днешен.

Истини...

Според официално писмо на “Лукойл-България” до министър Трайков от 1999 г. досега компанията е напра-

вила инвестиции в размер на 1 млрд. USD. Финансовите отчети на предприятието за 2008 и 2009 г. пък реално потвърждават твърдението на Валентин Златев, че предприятието работи на загуба. През 2008 г. “Нефтохим” е на минус 473 млн. лв., а за 2009 - със 176 млн. лв. Обяснението на тези стряскащи иначе загуби е в кризата, но също така и в големите инвестиции в предприятието, което съвсем не е първа младост - отворено е през 1963 г.

Не трябва да се подминава фактът обаче, че “Нефтохим” има договор за процесинг между нея и фирмата майка, вследствие на който рафинерията получава само такси за преработка на горива, а търговията с горива, която е най-доходната част от бизнеса, е в “Лукойл-България”.

Последният публичен финансов отчет на “Лукойл-България” е от 2008 г. и показва нетна загуба от 1.65 млн. лв. Това не е толкова шокиращо на фона например на факта, че същата година компанията закупи 75 бензиностанции и една петролна база от “Петрол” АД. За сравнение печалбата на дружеството през 2007 е 32.6 млн. лв. и 65. млн. лв. през 2006 г.

Компанията майка "Лукойл"

► Руският гигант “Лукойл”, създаден през 1991 г., когато трите държавни западносибирски компании “Лангепаснефтьгаз”, “Урайнефтьгаз” и “Козалимнефтьгаз” се обединяват по идея на съветския зам.-министър по производството на петрол Вагит Алекперов, който оглавява компанията и до днес. Той смята, че единственият начин руснаците да могат да се конкурират срещу западните нефтени компании е да копират техния бизнес модел - вертикално интегриране на трите клона на

производството - проучване, преработка и дистрибуция, които по старата съветска система са строго разделени. Инициалите на трите дружества са запазени в името на новата компания. ► Днес “Лукойл” е най-голямата руска петролна компания, най-големият производител на петрол в Русия и втората по големина публична компания (след ExxonMobil) по отношение на доказани запаси на нефт и газ. Тя държи около 1.3% от световните петролни запаси и има операции в над 40 страни по света. Служителите ѝ надхвърлят 150 000 души. Приходите на “Лукойл” за 2009 г. са 81.1 млрд. USD, а нетните ѝ приходи 7.1 млрд. USD

...и тайни

Мащабите на компанията я правят наистина важна. Проблемът е, че тя изглежда недосегаема. Дотолкова, че съмненията на икономическия министър, че високите цени на някои горива у нас се дължат на картел или на затруднен внос, вероятно ще останат недоказани. Ръководството на компанията пряко упрекна Трайков в некомпетентност и заяви, че нефтът от Русия, който рафинерията ползва, пристига на международни цени. В същото време обаче от компанията пазят информацията за вносните цени, както и

цялото си ценообразуване като търговска тайна. Те не я предоставиха и на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) при проверката на дружеството за злоупотреба с господстващо положение преди две години. Вероятно няма да го направят и сега. А това поражда съмнения за твърдението, че нефтът се доставя на международни цени. Още повече че “Лукойл” е компания със собствени нефтени находища. И то една от най-големите в света..

Ани Когжауванова

Компаниите на “Лукойл” в България

- Групата компании “Лукойл” в България включва:
- “Лукойл-България” ЕООД - търговия и дистрибуция на горива и други продукти
- “Лукойл-Нефтохим Бургас” АД - най-големият нефтопреработващ комбинат на Балканския полуостров
- “Лукойл Еввиейшън България” ЕООД - част от групата “Лукойл Аеро”. Работи с всички български летища и осъществява директни продажби без посредник
- “Лукойл България Бункер” - бункеровъчни услуги в пристанищата на Бургас, Варна и Русе, продажба на корабни тежки горива

Факти и данни

- Произвеждат около 9% от брутния вътрешен продукт на България.
- Внасят около 25% от общите данъчни постъпления в бюджета на страната.
- Годишният им оборот е над 3 млрд. USD.
- Веригата бензиностанции “Лукойл” има над 200 обекта - собствени и на франчайз, с около 26% пазарен дял при продажбите на дребно в страната.
- Имат 10% дял на пазара на масла в страната.
- Изнасят нефтопродукти в страните от бивша Югославия, Гърция и Турция.

СНИМКИ BLOOMBERG

НАТО ще подкрепи военната операция в Либия, но не поема ръководството

Прибързаните действия на Франция разединиха участниците в западната коалиция за това кой поема координирането на операцията

НАТО ще подкрепи военната интервенция на коалицията в Либия. Нейни кораби в Средиземно море ще следят за спазването на наложеното от ООН оръжейно ембарго. Това стана ясно вчера след поредната среща на постоянните представители на алианса. В същото време САЩ заявиха, че ще ограничат действията си във военната операция в Джамахирията. Дали НАТО ще оглави командването на военновъздушните сили обаче, остава неясно. Срещата протече при разгорещени дебати. В тях обаче не беше постигнато споразумение дали 28-членната организация трябва да поеме ръководството върху операцията за налагане зоната, забранена за полети над Либия или не. Мненията на постоянните членове бяха крайно разнопосочни.

Разногласия в коалицията
Разногласията в НАТО бяха засилени и от противоречащите си позиции на страните от западната коалиция по отношение на реда на провеждане на военните действия. В коалицията се очерта силно недоволство срещу френския президент Никола Саркози. Той бе

обвинен, че в желанието си неговите самолети да бъдат първите, ударили Либия, е предизвикал разцепление и растящо объркване. На практика в момента никой от съюзниците не е наясно кой ръководи военновъздушната операция. За липсата на единна позиция при провеждането на операцията сочат и различните наименования, които коалиционните партньори дадоха на акцията.

Френската мания за величие
Париж се опитал да измести НАТО и започнал акция, без да уведоми съюзниците си, което силно разгневило Великобритания и САЩ, казва западен дипломат, цитиран от “Файненшъл таймс”. “Има сериозно напрежение между французите, от една страна, и американците и британците, от друга”, допълва той. Западните държави като Германия и Великобритания настояват командването на военновъздушните сили в операцията да се поеме от НАТО. “Тъкмо бяхме на крачка да постигнем споразумение в алианса, и французите изненадващо блокираха всичко, което в началото ни обърка... Но после стана ясно - Саркози искаше да обяви ударите, след като излезе от срещата в Париж, където водеше шоуто”, обяснява дипломатът.
От самото начало на операцията Париж е против командването да се осъществява от алианса, тъй като според френската дипломация това би изпратило грешен сигнал към подозрително настроения арабски

Жертви
Силите на Кадафи убиха 40 души в Мисрата
► С 40 души са загинали при вчерашно нападение на лоялни на либийския лидер Муамар Кадафи сили срещу гържания от бунтовниците западен град Мисрата. Сред загиналите има 4 деца, като най-голямото от тях е било на 13 години, съобщава “Ройтерс”. Информацията обаче не беше потвърдена от независим източник. Световната агенция информира, че децата са загинали в кола, обстрелвана от снайперисти на Кадафи. Град Зантан близо до границата с Тунис отново е обстрелван. Според информация на очевидци 40 танка на правителствената армия са навлезли в подножието на планините близо до Зантан.

свят. Френски представители дори разпространиха информация, че Арабската лига не искала НАТО да ръководи нападенията над Джамахирията. Лондон обаче отрече тази информация. Поради липсата на единна позиция в коалицията вчера беше съобщено, че Норвегия оттегля своите самолети, докато се изясни какво точно става.

(Бивши) партньори
Италия категорично заяви, че трябва да си върне контрола върху собствените си бази в операция-

► Френският президент Никола Саркози беше обвинен, че е предизвикал разцепление и объркване в коалицията

ЧИМКА BLOOMBERG

та. Италианският външен министър Франко Фратини каза, че ако започне множество на командните пунктове, страната ще преосмисли позицията си. САЩ също дадоха отбой. Във Вашингтон не искат страната да бъде въвлечена в трета продължителна война с мюсюлманска държава. САЩ обявиха, че ще ограничат военните си действия в Либия и до дни ръководството на кампанията ще бъде прехвърлено от африканското командване на американската армия към друга структура.

Президентът Барак Обама заяви в Чили, че това ще се случи до дни, а не до седмици.

Пълно ембарго върху петрола
В същото време Германия настоя Европейският съюз да наложи пълно ембарго върху петрола и газа на режима на либийския лидер Муамар Кадафи, предаде “Асошиейтед прес”. Външният министър на Германия Гидо Вестервеле заяви днес, че никой не знае колко дълго ще продължат боевете в Либия и

е важно да се гарантира, че Кадафи няма да продължи да получава приходи от тези суровини. “Не може, от една страна, да има военна операция, а от друга - бизнесът с петрол и газ с Кадафи да продължава”, каза Вестервеле.
Срещата на върха на ЕС, която е в четвъртък и петък, се очаква да изпрати силен сигнал, че ЕС повече няма да прави бизнес с Кадафи. Германия не участва в операцията в Либия и се въздържа при гласуването на резолюция 1973 на ООН.
Елена Петкова

Още трима журналисти са били отвлечени в Либия

Репортерите от “Франс прес” и фотографът от “Гети имиджис” са в неизвестност от 19 март

Двама журналисти от “Франс прес” и един фотограф от агенция “Гети имиджис”, отразявали събитията в Либия, са били арестувани на 19 март от армията на Кадафи в района на източния град Тобрук, съобщи агенция “Франс прес”. Журналистите от АФП са британецът Дейв Кларк и Роберто Шмид, който има двойно гражданство - колумбийско и германско, а фоторепортерът е американецът Джо Редъл.
Техният шофьор Мохамед Хамед разказал пред АФП, че в събота сутринта, когато започнали въз-

душните удари по Джамахирията, качил тримата в колата и се отправили към Адждабия - крепост на въстаниците, обсадена от либийски части. На няколко десетки километра от Адждабия журналистите били пресрещнати от колона военни джипове и камиони. Техният шофьор направил обратен завои, но военните настигнали колата им и ги принудили да спрат. Четирима войници ги заплашили с оръжие и ги принудили да слезат. Репортерите били качени във военна кола и откарани в неизвестна посока. Оттогава са в неизвестност.
Други четирима журналисти от американския вестник “Ню Йорк таймс”, които също бяха в неизвестност, вчера бяха освободени със съдействието на турската дипломация. ■

Пари

AUTSORSING 2011

ПОСОКИ НА РАЗВИТИЕ, ПОЛЗИ И РИСКОВЕ

20 април | Holiday Inn Sofia

- България на фона на глобалната картина на аутсорсинг услуги
- Потенциал за развитие на аутсорсинг сектора
- Ползи и рискове за бизнеса

С участието на Михаел Вайс - А. Т. Kearney, Пьотр Рутковски - SourceOne Advisory, Борислав Стефанов - Българска агенция за инвестиции и представители на аутсорсинг компании и бизнеса

ПАРТНЬОРИ:

За повече информация: events@pari.bg | 02 4395 855 | events.pari.bg

Число

11.5

► млрд. лв. достигна пазарната капитализация на Българската фондова борса

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Шест кандидата в борба за фондовата борса

Симеон Дянков обеща, че до две седмици ще внесе в Министерския съвет стратегически документ, в който ще бъде формулирано развитието на капиталовия пазар в България

Шест са кандидатите за държавния дял в Българската фондова борса. Това обяви финансовият министър Симеон Дянков. Министърът отказа да каже подробности кои са компаниите, проявили интерес, както и доколко са напреднали преговорите с тях.

Дянков обаче обеща, че до две седмици ще внесе в Министерския съвет стратегически документ, в който ще бъде формулирано развитието на капиталовия пазар в България. Съвсем скоро ще бъде обявена и каква е готовността за пускане на големи и атрактивни държавни пакети през пазара, каза министърът.

Финансовото министерство е мажоритарен собственик в БФБ след увеличението на капитала, направено под условие през миналата година. За това, че подписването на споразумение за стратегически инвеститор е близо, беше намекнато и от борда на директорите в БФБ по време на представянето на резултатите за 2010 г. в края на миналата седмица. „Всички се надяваме до края на годината борсата да има голям стратегически партньор”, каза председателят на съвета на

директорите на БФБ Асен Ягодин. „Под „голям” разбираме сред най-големите в Европа”, уточни той.

Еман

Приватизацията на БФБ е краен етап от плана за развитие на капиталовия пазар у нас, който финансовият министър си постави. На отчета си за миналата година шефовете на БФБ, избрани именно с гласовете на Министерството на финансите, отбелязаха увеличението на капитала в компанията и листването на акциите й като основен успех в изпълнението на стратегията. До момента обаче на БФБ не е листвана нито една държавна компания, било то енергийна или не. Заради липсата на държавни дружества шефовете на БФБ предприеха собствен опит за лов на компании.

Привличането на нови емитенти е една от точките в стратегията за развитие на българския капиталов пазар през тази година. БФБ е започнала разговори с 20 компании с цел да ги информира за възможностите за листване на БФБ. „Проверихме над 1000 български компании и отсяхме 20 от тях, които наистина мислим, че ще бъдат интересни за инвести-

► Очаквам през 2011 г. БФБ да реализира по-добър резултат от миналогодишната загуба, каза председателят на СД Асен Ягодин

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

торите”, каза председателят на съвета на директорите на БФБ Асен Ягодин. По думите му ръководството на борсата осъзнава, че привличането на нови емитенти не трябва да е само по линия на БФБ и на нейните членове, но и на държавата.

История на приватизацията

Предишните по-сериозни опити за продажба на БФБ датират от периода 2007-2008 г. Една след друга в София пристигнаха делегации на Варшавската, Виенската, Франкфуртската, Атинската

и OMX. Всички те представяха планове си за развитие на БФБ и интереса си към придобиване на държавния дял. Почти всичко приключи с подписването на споразумение за ползването на Xetra с „Дойче бьорзе”, което гарантирано върза БФБ

към германския борсов оператор. Последва финансовата криза, когато всякакви сделки по придобивания бяха замразени. В последните месеци обаче пазарът на сливания и придобивания ескалира, а борсовите объединения заваляха едно след друго. ■

Застрахователите са изплатили обезщетения за 535 откраднати коли през миналата година

Най-масовите плащания са между 100 и 500 лв.

Застрахователните компании, които продават автомобилната полица „Каско”, са изплатили обезщетения за 535 откраднати автомобили през миналата година. Това показват данните на Комисията за финансов надзор за застраховката с най-голям

дял на българския пазар. Почти толкова са и предявените, но все още неизплатени претенции за кражба на кола, които през 2010 г. са били 538.

Ценови диапазон

Най-много като брой - 144, са изплатените обезщетения за откраднат автомобил между 5 и 10 хил. лв. С две по-малко са изплатените претенции за открадната

170

► хил. обезщетения са платени през миналата година в диапазона между 100 и 499 лв.

кола между 10 и 20 хил. лв. Именно в този диапазон са най-много висящите претенции през миналата година. Общо 144 са предявени,

но неизплатени претенции за откраднати коли между 10 и 20 хил. лв.

В най-високия ценови сегмент - за автомобили над 100 хил. лв., са били изплатени обезщетения за 12 кражби. Висящите претенции в този диапазон са за 46 откраднати коли.

Масови плащания

Най-много като брой са плащанията между 100 и

499 лв., показват данните на надзора. Близо 170 хил. обезщетения са платени през миналата година в този диапазон. В тази бройка са включени претенциите за рисковете ПТП „Кражба”, „Удар на паркинг”, „Пожар и природни бедствия”, „Злоумишлени действия (без Кражба)” и „Други рискове”. Сред най-често изплатените обезщетения са и тези в интервала 500-1499

лв., като в този диапазон са платени над 93 хил. претенции.

През миналата година е намалял броят на клиентите, които сключват „Каско” с покритие на риска „Кражба”. Общо 515.7 хил. автомобили са били с такава полица, което е с 9% по-малко от края на 2009 г. От тях с пасивна маркировка са били 363.9 хил. коли, или с 9.3% по-малко от 2009 г. ■

Държавните облигации стават скъпа стока

Емисия изкупени книжа: 10-годишни ДЦК от 2003 г. и падеж през 2013 г.

Обем на изкупени: 0.5 млн. лв.

Емисия изкупени книжа: 10-годишни ДЦК, издадена през 2002 г., с купон 7.5% и падеж през април 2012 г. Доходност: 2.18%

Обем на изкупени: 1.7 млн. лв. по номинал

Емисия изкупени книжа: 10-годишни ДЦК, емитирани през 2003 г.

Обем на изкупени: 0

14.02

22.02

21.03

Последният опит на финансовото министерство да изкупи обратно 10-годишни ДЦК беше пълен провал

Никой не иска да продава български държавен дълг. Това установи Министерството на финансите след неуспешен опит да си изкупи обратно 10-годишни ДЦК този понеделник. Дали тази констатация е изненадала министерството, не е ясно, но тя в никакъв случай не е шокираща за пазара. Обяснението е лесно - никой не иска да продава на цената, при която финансовото министерство очаква да изкупи обратно издадените ДЦК.

„Просто нямаше достатъчно добра цена. Не знам каква цена е очаквало министерството, но в последните месеци държавният дълг поскъпна доста - има търсене

към него, а няма толкова предлагане”, обясни Светослав Велинов от „Ти Би Ай Асет Мениджмънт”.

„Отправна точка при ценообразуването бяха котировките в информационните системи „Ройтерс” и „Блумбърг”, обясниха механизма на ценообразуване от МФ. От институцията допълниха, че аукционите за обратно изкупуване са имали за цел да „внесат допълнителна прозрачност на пазара с цел намиране на равновесни цени при отсъствие на реални сделки на вторичния пазар”.

Проблем ли е, или не е

„Проблемът” на сделките с обратно изкупуване в

момента е, че държателите на дълг са в добра ликвидност и нямат нужда от кеш. Единственото, което искат облигационерите, е доходност по портфейлите. Затова банките, пенсионните и взаимните фондове, които са основни държатели на ДЦК от емисиите, издадени 2002-2003 г., нямат интерес да продават.

„В момента има по-скоро глад за ДЦК, тъй като няколко аукциона бяха отменени, така че не е реалистично да се очаква държателите на ДЦК да се разделят с тях лесно и при ниска доходност”, твърди дилърът в Инвестбанк Владимир Нечев.

Разковничето

Според експерти именно доходността е голямата цел на Министерството на финансите с операциите по обратно изкупуване. С тях се „изглажда” доходността по емисиите ДЦК и в предстоящите емисии МФ ще се опита да пласира дълг при по-ниски стойности. Операциите в момента най-вероятно са и маневри по създаването на условия за пласиране на глобални облигации, отново при по-ниска доходност. Министърът на финансите Симеон Дянков на няколко пъти обяви, че е възможно

” **Проблемът” на сделките с обратно изкупуване в момента е, че държателите на дълг са в добра ликвидност и нямат нужда от кеш**

през тази година да бъде пласиран външен дълг. А разликата между вътрешния и външния дълг вече е едва забележима.

„Вътрешният и външният дълг вече са толкова свързани, че трудно може да се разделят заради чуждите банки с представителство у нас”, категоричен е изпълнителният директор на ПОК „Съгласие” Милен Марков.

Историята

Министерството на финансите съобщи вчера, че е отхвърлило всички постъпили поръчки на аукцион за обратно изкупуване на емисия 10-годишни ДЦК от 2003 г. Целта на проведения аукцион беше частично изглаждане на погасителния профил на дълга и намаляване на лихвени разходи през периода 2011-2013 г.

Според финансовото министерство постъпилите поръчки на аукциона са били

с цени, които „надвишават публично обявените текущи цени „продава”, поддържани от същите институции в информационните системи „Блумбърг” и „Ройтерс”. Отклонението между обявените цени „продава” и реалните цени, по които пазарните участници заявяват намерението си да сключват сделки, показва разминаване, поради което МФ не е осъществило операцията по обратно изкупуване на ДЦК.

Малко предистория

Предидните два опита на МФ да си изкупи ДЦК с 10-годишен матуритет също не бяха много успешни, но все пак се намираха продавачи. На 14 февруари МФ изкупи 0.5 млн. лв. от емисия 10-годишни ДЦК от 2003 г. и падеж през 2013 г. Седмица по-късно бяха изкупени 1.7 млн. лв. 10-годишни ДЦК, издадени през 2002 г., с купон 7.5% и падеж през април 2012 г.

Следващия понеделник според емисионния календар на финансовото министерство ще се предложат евро облигации за 25 млн. лв. Според анализатори интересът към тях отново ще бъде голям и не е никак изключено МФ да пласира доста повече от предварително обявеното.

Мирослав Иванов

Плюсове:

■ **Сигнал за доверие към бюджета**

■ **Компаниите имат средства**

■ **Положителна оценка за дълга**

Банките имат доста ликвидност и не им трябва кеш

Въпросната емисия е хубав купон от 5.75%. Ако сега държавата излезе да издава подобен дълг, той ще е на доста по-ниско равнище. Но първичните дилъри не са склонни да заменят ДЦК, които имат. Банковата система има доста ликвидност и на банките не им трябва кеш. Министерството на финансите дори отмени няколко търга за ДЦК и на пазара има по-скоро глад за държавни облигации, отколкото излишък. Затова самият ход сега да се излиза за обратно изкупуване е обречен.

Владимир Нечев,
дилър ДЦК в Инвестбанк

” **Ходът на МФ сега да излиза за обратно изкупуване е обречен**

Моделът наистина е вариант за понижение на доходността за в бъдеще. Министерството на финансите си поставя тази цел, но за да се случи, трябва да има и кой да купи при предложените условия. Интересът към ДЦК много зависи и от изпълнението

Нямаше достатъчно добра цена

Просто нямаше достатъчно добра цена. Не знам каква цена е очаквало министерството, но в последните месеци държавният дълг поскъпна доста - има търсене към него, а няма толкова предлагане. У нас има доста институционални инвеститори, на които профилът на държавния дълг им попада идеално в портфейла. Това са застрахователни компании, банки, пенсионни фондове. Като се добави, че

Светослав Веленов,
ръководител на отдел „Инвестиции“ в „Ти Би Ай Асем Менеджмънт“

” **У нас има доста институционални инвеститори, на които профилът на държавния дълг им попада идеално в портфейла**

емисионният календар е доста беден, и става ясно, защото ДЦК са приемат за ценни.

Минуси:

■ **Държавата не може да понижи доходността**

■ **Плащанията не може да се изтеглят преди 2012-2013 г.**

Вероятно целта е да се понижи доходността по държавния дълг

Милен Марков,
главен изпълнителен директор на ПОК „Съгласие“

” **Въпрос на управление на бюджета е да се погаси дългът по-рано и да се спестят разходи**

Не съм следил този аукцион, защото ние нямаме от тези ДЦК, те са с доста къс като за нас хоризонт. Много вероятно е целта да е понижение на доходността по държавния дълг. Въпрос на управление на бюджета е да се погаси дългът по-рано и да се спестят разходи. Но сделка има само когато и двете страни са склонни да платят цената.

Вътрешният и външният дълг вече са толкова свързани, че трудно може да се разделят заради чуждите банки с представителство у нас.

2011
100
me
НАЙ-ВЛИЯТЕЛНИ

ЖЕНИ

КУПЕТЕ ОТ

inmedio
RELAY
КНИЖАРНИЦИ
ПИНГВИНИТЕ
Orange center

Пари
BONNIER
Business Press International

AES се отказва от „Алстом” за ТЕЦ „Гълъбово”

30
► хил. EUR дневно неустойки плаща AES на НЕК ЕАД заради неспазени срокове за включване в енергийната ни система

► След изграждането си ТЕЦ "AES Гълъбово" трябва да бъде най-чистата електроцентрала с изгаряне на лигнитни въглища в България

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Американската компания е решила да изгражда сама мощностите на централата

AES прекрати договора си с „Алстом пауър” за изграждането на ТЕЦ „Ей И Ес Гълъбово”. Представителите на френската компания са били предупредени от ръководството на AES да напуснат площадката на новата централа. „Алстом пауър” беше избран за изпълнител на ТЕЦ „Ей И Ес Гълъбово” през 2006 г. в резултат на проведен международен търг. Изпълнителят пое задължението да проектира, оборудва и построи основните мощности на централата. Двата блока трябваше да бъдат завършени през 2009 г., но поради проблеми, с които „Алстом” се сблъска в процеса на осъществяване на проекта, двете страни по договора се споразумяха да отложат окончателния пуск на мощностите за края на 2010 г. „Тъй като централата не бе завършена и пусната в експлоатация до тези по-късни дати, AES взе решение сама да завърши въвеждането в експлоатация на блоковете на централата”, съобщава ръководството на ТЕЦ „Ей И Ес Гълъбово”. След като поеме довършителните работи в свои ръце, AES

възнамерява в най-кратки срокове да проведе последните тестове и изпитания, необходими за получаването на разрешително за въвеждане на централата в експлоатация. Това ще бъде окончателната стъпка от процеса по пускане на ТЕЦ „Ей И Ес Гълъбово”, който е основно приключен, казват от AES. „Инвестицията на AES в България е от изключителна важност за компанията и ние ще хвърлим всички сили за успешното пускане на централата в търговска експлоатация във възможно най-кратки срокове”, заяви главният ръководител на компанията в България Питър Литгоу. Главният изпълнител на новата ТЕЦ „Ей И Ес Гълъбово” - „Алстом пауър”, е завел дело в Лондонския арбитражен съд срещу инвеститора. От началото на 2011 г. американската компания AES плаща по 30 000 EUR дневно неустойки на НЕК ЕАД заради неспазени срокове за включване в енергийната ни система, съобщи министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков. **Сашка Панайотова**

Информационната сигурност се изнася в “облака”

Експерти по сигурност обсъдиха вчера актуалните теми в тази област на международна конференция

Финансовата криза е породила нови заплахи пред информационната сигурност на банките и финансовите институции трябва да отделят по-големи бюджети, за да се защитят от тях. Това каза за в. “Пари” Григориос Димитропулос, мениджър “Групови решения - информационна сигурност” в “Принтек Груп”. Димитропулос е в България по повод международната конференция по информационна сигурност IDC IT Security Roadshow 2011, която се проведе вчера. Темата на събитието беше “Победи в играта: борба срещу заплахите

за сигурността” и освен в София ще се реализира в още 25 града в Централна и Източна Европа, Близкия изток и Африка.

Различни категории
“Проведохме подробен пазарен анализ, за да открием кои са основните насоки,

в които да работим за гарантиране сигурността на финансовите институции”, каза Димитропулос, чиято фирма оперира в петнадесет страни в Централна и Източна Европа, а в България присъства от 1992 г. като първото международно подразделение на групата. Според него технологиите, от които финансовите институции ще имат най-голяма нужда през следващите няколко години, може да се разделят на четири основни категории. Те включват технологии за предотвратяване на измами, предотвратяване на загуба на данни, системи за управление на инциденти и за управление на профили на клиенти. Тези системи са приложими на по-широк пазар от чисто финансовите институции и може да се използват от телекомуникационните оператори например, казва още Димитропулос.

►Григориос Димитропулос, мениджър “Групови решения - информационна сигурност” в “Принтек Груп”
СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Средносрочен план
Според данните на неговата компания бюджетите на различни фирми за осигуряване на информационната им сигурност са се увеличили с около 20% през последните години. Освен с увеличените и по-сложни заплахи финансовите институции трябва да се съобразяват и с голям брой регулации, за които тези системи също може да помогнат. За по-далечното бъдеще Димитропулос смята, че основните движещи сили на пазара на системи за сигурност ще бъдат преминаването към “облачните” компютърни технологии и предоставянето на сигурността като услуга. Въпреки че присъстват отскоро на този конкретен пазар, “Принтек” ще се опитат да станат лидерите в сектора, заявява Димитропулос. **Пламен Димитров**

► **Управляваният от Мохамед ел Ериан облигационен фонд Pimco вече е набрал 1.5 млрд. USD в новия си фонд Bravo**

СНИМКИ BLOOMBERG

Pimco създава фонд за изкупуване на проблемни банкови активи

Фондът, наречен Bravo, може да инвестира и директно в банките чрез варианти и конвертируеми облигации

Най-големият облигационен фонд Pacific Investment Management Co. (Pimco) е набрал досега над 1.5 млрд. USD за създаване на частен фонд. Той ще изкупува активи от банки, които се стремят да заздравят балансите си.

Инвестиционни амбиции

Фондът, наречен Bank Recapitalization and Value Opportunities или накратко Bravo, ще изкупува дългове, като например проблемни жилищни и търговски ипотекки. Той може да инвестира и директно в банките чрез варианти и конвертируеми облигации. Pimco все още набира инвеститори, като се очаква събраните средства да достигнат 2-3 млрд. USD по-късно тази година.

Pimco е привлякла поне 6.5 млрд. USD от ин-

ституционални клиенти за закупуване на проблемни ипотекки и облигации, гарантирани със заеми за недвижимости от началото на финансовата криза през 2007 г.

Финансовите институции продават активи, след като заделиха резерви за дълговете, които притежават, а през миналата година международните регулатори завишиха капиталовите изисквания в съответствие със стандарта Базел III.

Фокус към малките

Фондът Bravo, който ще е насочен към по-малките кредитори и местни банки, ще бъде управляван от мениджърски екип на Pimco начело с Дан Ивачин и Скот Саймън, ръководещ групата.

Подобен фонд - Pimco Distressed Mortgage Fund II LP, беше създаден в началото на 2009 г. Годишната му доходност след такси е достигнала около 60%. Друг фонд на компанията, Pimco Distressed Mortgage Fund LP, стартирал през 2007 г. преди пика на кризата и загубил почти една трета от стойността си през следващата година, вече е

3

► **млрг. USD може да достигнат средствата в новия фонд Bravo**

постигнал годишна възвръщаемост над 10%.

Доходност от проблемни активи

Хедж фондовете, инвестиращи в проблемни секюритизирани дългове като ипотечни облигации, са донесли средно 28.7% през миналата година спрямо 15.9% за фондовете, фокусирани върху проблемни корпоративни дългове, показват данни на HedgeFund.net.

Броят на банките, считани като проблемни от Федералната компания за гарантиране на депозитите, са нараснали до 884 през последното тримесечие, което е най-високият брой след март 1993 г. Активите на проблемните банки са спаднали до 379.2 млрд. USD след пика им от 431.2 млрд. USD в първото тримесечие на 2010 г.

Филип Буров

Сделката между сръбския и австрийския телеком е пред провал

Сръбското правителство обяви, че няма да продаде телефонната компания за по-малко от 1.4 млрд. EUR

Telekom Austria няма да купи “на всяка цена” сръбската национална телефонна компания. Това заяви главният изпълнителен директор на австрийския холдинг Ханес Аметсрайтер. “Знаем точно колко пари сме готови да платим и колко не бихме платили”, коментира той.

Изявлението му беше провокирано от съобщение на сръбския премиер Мирко Цветкович, в което той категорично заявява, че неговото правителство няма да продаде националния телеком за по-малко от 1.4 млрд. EUR.

Възможно повече пари

Само преди ден Telekom Austria беше единствената компания, която подаде оферта за придобиване на 51% от националната телефонна компания, и то за 950 млн. EUR в брой. Също така

холдингът обеща да налее допълнително 450 млн. EUR под формата на инвестиции в Сърбия през следващите три години. Сборно обаче тези средства не надхвърлят 1.4 млрд. EUR. От толкова се нуждае Сърбия, за да подсили икономиката си и да намали бюджетния си дефицит. Само така тя може да се приближи до членството си в Европейския съюз.

Обигна оферта

Сръбският министър на културата, информацията

и информационното общество Предраг Маркович пък окачестви офертата на Telekom Austria като “обидна”. По думите му в условията на търга за продажба на контролния пакет акции на сръбската компания е била предвидена минимална цена от 1.4 млрд. EUR, а австрийската компания предложи общо 1.4 млрд., от които само 950 млн. EUR са за акциите, а останалите за дългосрочна инвестиция. Въпреки че пет компании купиха документи

за участие в тръжната процедура, само австрийската компания отправи реална оферта.

Австрийският телеком призна, че тяхната цена не отговаря на безусловната минимална цена, но и че компанията е длъжна да преследва и собствените си интереси. Все пак управляващите в Сърбия сформираха работна група, която ще обсъди подробно офертата и ще излезе с официално становище на 28 март.

Елена Петкова

► **Знаем точно колко пари сме готови да платим и колко не бихме платили за сръбския телеком, коментира гл. изп. директор на Telekom Austria Ханес Аметсрайтер**

Плюсове Австрийският телеком втори по големина в Сърбия

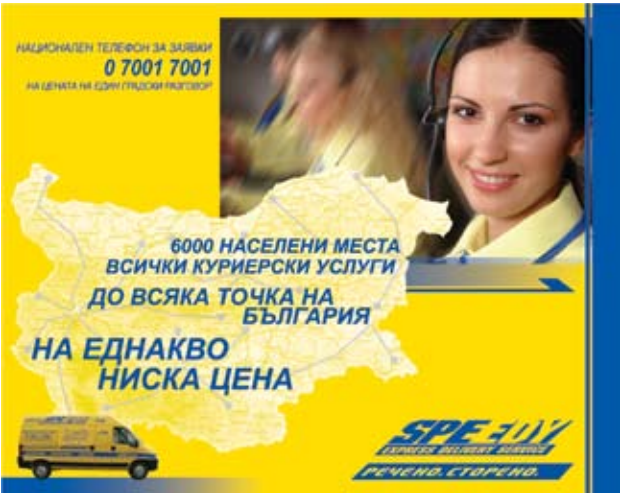
► Telekom Austria вече е вторият по големина мобилен оператор в Сърбия.

► Миналата година компанията реши да обедини фиксирани и мобилни телефо-

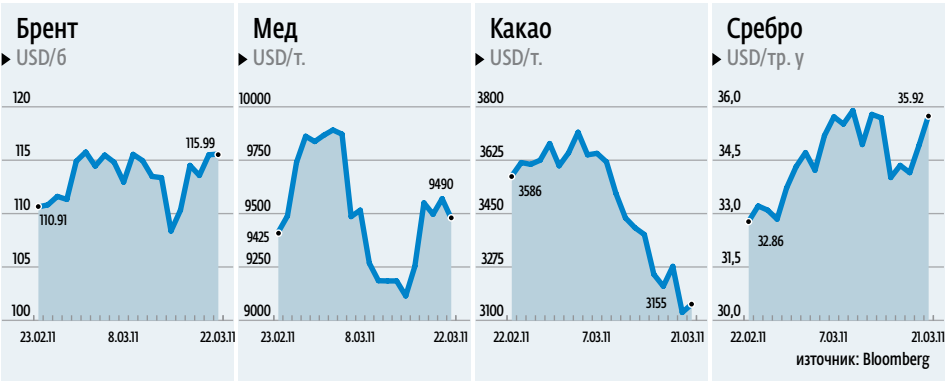
ни, за да намали цените.

► Телекомът купи и дъа кабелни оператор в България през септември.

► Ако австрийската компания придобие 51% от националната сръбска телефонна компания, той ще получи достъп до 60% от пазара на западната ни съседка.

16 ПАЗАРИ

източник: Bloomberg

► Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1.46
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8.68
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1.46
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1.51
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2.2
ЧЕШСКА КРОНА	CZK	100	8.06
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2.62
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2.32
ХОНГКОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1.86
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2.65
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	218
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1.6
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3.19
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1.76
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1.3
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5.66
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2.78
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1.21
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4.74
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2.5
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1.13
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3.27
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	5.06
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4.59
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4.86
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2.19
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1.13
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4.75
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9.41
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1.45
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2.08
ЕВРО	EUR	1	1.96

Валутният курс за митнически цели е курст на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.03.2011 г.

► Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1.96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1.39314	0,00740
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,26815	-0,02208
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,40596	-0,00517
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,52288	-0,00083
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,10216	0,00327
ЧЕШСКА КРОНА	CZK	100	7,99930	0,00751
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62274	-0,00004
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,25378	0,01008
ХОНКОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,76578	-0,00120
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,65197	0,00072
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,23230	0,01921
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,57949	0,00057
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	10	3,90432	0,00514
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,06144	0,00005
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK			0,00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,69851	-0,00162
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,22420	-0,00411
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75896	0,00000
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,14911	-0,00012
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,54738	0,00401
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2,47386	-0,00832
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,02292	0,00880
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,17536	0,01141
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,84860	0,01175
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,73704	0,03666
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,87750	0,00504
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,18969	-0,00772
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,08960	0,00127
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,55119	0,00053
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	8,76621	0,03405
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,37628	-0,00165
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,99294	0,01201
ЗЛОТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	1957,06000	-14,30000

Обмenni курсове на чуждестранните валути към лева за 23 .03.2011 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

► Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. cm/cm	ЦОМ			От началото на годината (не се анюализира)	Доходност и Риск	За последните 12 мес.	От началото на публ. предп. (анюализирана)	Начало на публ. преминаване			
			за поръчки над 20000 лв	за поръчки от 2000 до 20000	за поръчки над 2000 лв						сред. края на 2-та тр.	преди края на 2-та тр.	
Авора Капитал АД													
Авора Кепитъл - балансиран	Смесен - балансиран	4.9391	4.9638	5.1367	4.9391	4.8403	-0.67%	14.43%	0.39%	-19.97%	21.01.2008		
Авора Кепитъл - GLOBAL COMMODITY FUND	фонд в акции	7.7100	7.7486	8.0184	7.7100	7.5558	2.02%	12.83%	15.92%	-7.90%	23.01.2008		
Авора Кепитъл Югоизточна Европа	фонд в акции	10.2082	10.3613	10.6165	0.0000	0.0000	0.26%	0.11%	1.20%	1.38%	23.09.2009		
Активна Асет Мениджмънт АД													
ДФ Активна Високодоходен	фонд в акции	2.4320		2.4320			8.66%	29.34%	-1.41%	-48.38%	12.11.2007		
ДФ Активна Балансиран	Смесен - балансиран	2.8521		2.8521			8.60%	25.88%	-2.31%	-41.69%	12.11.2007		
Астра Асет Мениджмънт АД													
ДФ Астра Кеш	Фонд на паричен пазар	11.6310		11.6252	11.6078	11.6194	11.6194	1.34%	0.10%	6.60%	6.33%	06.10.2008	
ДФ Астра Баланс	Смесен - балансиран	11.2800		11.2239	11.1117	11.1678	0.0000	4.00%	10.88%	4.64%	4.87%	06.10.2008	
ДФ Астра Плюс	фонд в акции	10.7614		10.7079	10.5473	10.6008	0.0000	6.57%	13.11%	5.92%	2.85%	06.10.2008	
БениМарк Асет Мениджмънт АД													
ДФ БениМарк Фонд 1 Акции и Облигации	Смесен - балансиран	14.9611			14.8130			9.32%	7.06%	10.16%	7.73%	14.12.2005	
ИД БениМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	9.1886			9.0976			13.98%	12.03%	10.05%	-1.41%	01.03.2006	
ДФ БениМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	4.2686			4.2263			-2.48%	13.58%	-23.83%	-16.70%	21.06.2006	
ДФ БениМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	8.1536			7.9161			1.42%	12.18%	-0.17%	-7.90%	05.02.2008	
ДФ БениМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд в акции	11.4322			11.0992			1.43%	12.32%	1.54%	3.56%	05.02.2008	
БениМарк Фонд 6 Паричен	Фонд на паричен пазар	12.4137			12.4137			1.18%	0.25%	7.30%	8.86%	03.06.2008	
Болкан Капитал Мениджмънт АД													
ДФ БОКМ Балансиран Капитал	Смесен - балансиран	82.9865			82.6960		над 2 г.	-0.10%	1.12%	-13.21%	-10.23%	20.11.2006	
ДФ Европа	фонд в акции	51.3057			51.0492		51.3057	5.11%	1.88%	0.67%	-11.23%	20.11.2006	
ДФ Балкани	фонд в акции	64.5369			64.2142		64.5369	0.35%	4.39%	0.56%	-3.93%	03.10.2007	
Барчев Мениджинг Компани ЕАД													
ДФ Барчев Високодоходен фонд	фонд в акции	101.3335			99.8249			3.13%	1.40%	-1.74%	0.14%	04.01.2007	
ДФ Барчев Балансиран фонд	Смесен - балансиран	78.4035			77.2363			-1.12%	2.09%	-5.93%	-6.71%	25.06.2007	
ДСК Управление на Активи АД													
ДФ ДСК Стандарт	фонд в облигации	1.34326			1.34058			1.39%	0.62%	5.71%	5.70%	01.12.2005	
ДФ ДСК Баланс	Смесен - балансиран	1.14049			1.13367			3.90%	4.01%	5.83%	2.45%	01.12.2005	
ДФ ДСК Растек	фонд в акции	0.82546			0.81320			6.97%	8.85%	6.38%	-3.91%	01.03.2006	
ДФ ДСК Имоти	Смесен - консервативен	0.76670			0.76212			1.53%	2.83%	5.11%	-8.45%	07.03.2008	
ДФ „ДСК Евро Актив“	Смесен - консервативен	1.06581			1.06262			0.86%	0.33%	2.93%	3.34%	07.05.2009	
Елана Фонд Мениджмънт АД													
ДФ Елана Балансиран Евро Фонд	Смесен - балансиран	104.5655			103.5251			4.71%	6.78%	-0.59%	0.75%	07.12.2005	
ДФ Елана Балансиран Доларов Фонд	Смесен - балансиран	108.2545			107.1773			3.91%	6.04%	-2.48%	1.48%	06.03.2006	
ИД Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	90.1913			88.8485			6.57%	9.61%	-2.16%	-0.62%	20.06.2005	
ДФ Елана Фонд Паричен Пазар	Фонд на паричен пазар	126.7624			126.7624			1.65%	0.37%	8.21%	7.24%	31.10.2007	
ДФ Елана Долар Фонд	Смесен - консервативен	95.4067			95.0255			N/A	1.92%	N/A	N/A	01.02.2008	
ДФ Елана Еврофонд	Смесен - консервативен	109.5544		109.4450	109.1167		109.4450	1.36%	0.28%	5.89%	5.37%	01.07.2009	
ДФ Елана Глобален Фонд Акции	фонд в акции	101.4574		100.4529	99.4484		100.2018	N/A	N/A	N/A	N/A	15.11.2010	
Златен Лев Капитал АД													
ИД Златен Лев	Смесен - балансиран	5.2273			5.1961			7.45%	8.92%	6.68%***	5.45%	08.07.1999	
ДФ Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	1.0832	от 100 000 лв.	от 100 000 до 1 000 000 лв.	над 1 000 000 лв.			14.36%	14.55%	4.80%***	3.95%	01.06.2009	
Капман Асет Мениджмънт АД													
ДФ Капман Фикс	Фонд на паричен пазар	10.0244			0.0000			N/A	N/A	N/A	N/A	01.06.2010	
ИД Капман Капитал	Смесен - балансиран	19.0905			18.9573			8.24%	8.05%	2.49%	10.52%	28.09.2004	
ДФ Капман Макс	фонд в акции	11.8643			11.6993			9.57%	10.14%	-0.81%	3.21%	05.01.2006	
Карол Капитал Мениджмънт ЕАД													
ИД Аванс Инвест	фонд в акции	1.1758			1.1584			3.33%	10.80%	-14.00%	1.44%	10.05.2004	
ДФ Аванс Източна Европа	фонд в акции	0.8689			0.8561			3.37%	17.51%	7.01%	-3.42%	04.10.2006	
Аванс IPO Фонд	фонд в акции	1.0685			1.0527			-1.61%	10.34%	12.25%	1.56%	23.11.2007	
КД Инвестиции ЕАД		до 100 000 лв.		над 100 000 лв.									
ДФ КД Облигации България	фонд в облигации	132.3106			132.1128			0.15%	3.12%	3.00%	5.82%	04.05.2006	
ИД КД Пеликан	Смесен - балансиран	14.9170			14.7693			4.17%	8.10%	-0.94%	2.54%	17.12.2004	
ДФ КД Акции България	фонд в акции	0.8124			0.8045			5.58%	15.04%	6.84%	-4.55%	04.05.2006	
КТБ Асет Мениджмънт АД													
КТБ Балансиран Фонд	Смесен - балансиран	857.4426			851.0278			4.48%	4.20%	7.24%	-5.30%	09.05.2008	
КТБ Фонд Акции	фонд в акции	769.8991			764.1393			4.57%	4.43%	6.71%	-8.79%	09.05.2008	
ОББ Асет Мениджмънт АД													
ДФ ОББ Платинум Облигации	фонд в облигации	11.6235			11.6235			0.71%	1.05%	5.45%	2.97%	30.01.2006	
ИД ОББ Балансиран Фонд	Смесен - балансиран	133.4577			133.4577			7.05%	6.09%	11.02%	3.79%	30.01.2005	
ДФ ОББ Премиум Акции	фонд в акции	8.1925			8.1925			13.41%	11.58%	17.07%	-3.80%	30.01.2006	
ДФ ОББ Патримониум Земя	фонд в акции	10.8585			10.8585			4.36%	3.40%	7.67%	3.92%	30.01.2009	
Оверон Финанс АД													
ДФ Оверон ПРЕСТО	фонд в акции	7.8919			0.0000			N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009	
ГЛОБ Асет Мениджмънт АД		за поръчки до 100 000 лв		за поръчки над 100 000 лв									
ДФ ГЛОБ Авангард	фонд в акции	0.5885			0.5856			4.06%	10.20%	11.25%	-14.83%	19.11.2007	
ДФ ГЛОБ Класик	Смесен - балансиран	0.7847			0.7793			2.96%	4.25%	4.82%	-7.11%	19.11.2007	
ДФ ГЛОБ Гларит	Смесен - консервативен	1.0295			1.0265			2.06%	1.07%	6.29%	0.83%	19.11.2007	
Раймънз Асет Мениджмънт (България) ЕАД		до 50 000 лв / 40000 USD		над 50 000 лв / 40000 USD									
Раймънз (България) Фонд Паричен Пазар	Фонд на паричен пазар	1.3008			1.2989			1.26%	0.10%	5.97%	5.35%	16.03.2006	
Раймънз (България) Фонд Облигации	фонд в облигации	1.3173			1.3194			0.89%	0.48%	5.66%	5.58%	16.03.2006	
Раймънз (България) Балансиран Фонд	Смесен - балансиран	0.8856			0.8786			1.72%	3.59%	2.47%	-2.47%	16.03.2006	
Раймънз (България) Фонд Акции	фонд в акции	0.6605			0.6572			3.45%	6.41%	-0.83%	-8.03%	16.03.2006	
Раймънз (България) Балансиран Доларов Фонд	Смесен - балансиран	0.7575			0.7515			5.03%	5.42%	0.25%	-8.67%	11.02.2008	
Раймънз (България) Фонд Зашитени Инвестиции в Евро	Фонд на паричен пазар											19.01.2010	
Свободен период от 07.08.2010 до 16.08.2010		0.0000		0.0000	0.0000			N/A	N/A	N/A	N/A		
Лимитиран период от 17.08.2010 до 14.11.2010		1.0609		1.0598	1.0668			1.15%	0.20%	5.32%	5.10%		
Сентинел Асет Мениджмънт АД													
Договорен фонд Сентинел - Ратид	Фонд на паричен пазар	1.2012			1.2012			0.84%	0.14%	3.85%	3.76%	15.11.2005	
Договорен фонд Сентинел - Принсипал	Смесен - балансиран	1.0553			1.0395		над 90 дни 1.0500	1.05%	3.51%	3.25%	0.81%	12.09.2005	
Стандарт Асет Мениджмънт АД													
ДФ Стандарт Инв. Балансиран Фонд	Смесен - балансиран	8.4527			8.4527			9.30%	8.98%	5.22%	-3.77%	01.03.2006	
ДФ Стандарт Инв. Високодоходен Фонд	фонд в акции	7.2462			7.2462			-6.17%	9.65%	4.90%	-6.24%	01.03.2006	
ДФ Стандарт Инв. Международен Фонд	фонд в акции	2.9088			2.9088			-2.93%	12.91%	0.42%	-26.76%	05.04.2007	
ДФ Стандарт Инв. Консервативен Фонд	Смесен - консервативен	10.6007			10.6007			0.41%	1.84%	2.48%	2.60%	12.12.2008	
Статус Капитал АД		Клас А за поръчки до 20000 лв	Клас А за поръчки над 20000 до 300000	Клас А за поръчки над 300000	Клас В	Клас А	Клас В при изълчмена инв. схема	Клас В при прекратена инв. схема					
Статус Нови Акции	фонд в акции	0.7644	0.7606	0.7587	0.7531	0.7531	0.7569	0.7380	-0.61%	11.79%	-1.95%	22.05.2006	
Статус Финанси	фонд в акции	0.4383	0.4361	0.7587	0.4318	0.4318	0.4340	0.4232	3.45%	13.39%	-0.74%	-19.42%	02.05.2007
ДФ Статус ГЛОБАЛ ETFS	фонд в акции	105.0256		за поръчки над 250 000 евро	103.7354		102.9613	Цена	-9.53%	N/A	N/A	N/A	03.05.2010
ТИ Би Ай Асет Мениджмънт ЕАД													
ИД ТИ Би Ай Еврофонд	фонд в облигации	316.4963			315.5483			0.82%	3.51%	0.14%	6.37%	17.11.2003	
ДФ ТИ Би Ай Комволт	Смесен - балансиран	13.4976			13.2316			1.93%	3.45%	1.99%	5.60%	27.12.2005	
ДФ ТИ Би Ай Хармония	фонд в акции	12.3426			11.9796			2.45%	6.31%	0.77%	3.71%	27.12.2005	
ДФ ТИ Би Ай Динамик	фонд в акции	9.1465			8.8775			3.99%	11.63%	5.14%	-1.99%	07.09.2005	
ДФ ТИ Би Ай Сакроуище	Смесен - балансиран	21.7047			21.7047			4.07%	5.27%	6.19%	2.40%	07.08.2007	
ЦКС Асетс Мениджмънт ЕАД													
ЦКС Лидер	фонд в акции	6.7925			6.7585			-2.25%	5.74%	1.54%	-9.66%	01.06.2007	
ЦКС Актив	Смесен - балансиран	8.2016			8.1606			-2.58%	5.77%	1.72%	-5.08%	01.06.2007	
ЦКС Гларит	фонд в облигации	12.0394			12.0094			1.46%	1.77%	9.31%	5.30%	04.09.2007	
Юг Маркет Фонд Мениджмънт АД													
ДФ Юг Маркет Максимъм	фонд в акции	1.2654			1.2401			3.48%	6.09%	3.97%	5.36%	18.09.2006	
ДФ Юг Маркет Оптимъм	Смесен - балансиран	1.1267			1.1154			3.49%	5.34%	6.80%	4.39%	10.06.2008	

Регионални индекси
Широкият индекс на БФБ спечели най-много
BG40: 132.33
▲ **+0.63%**

Македонският пазар се нареди сред губещите
MBIPO: 2595.73
▼ **-0.79%**

Сръбският бенчмарк се повиши минимално
BELEX15: 761.80
▲ **+0.23%**

Резултат "Светлина"

► Сливенското предприятие "Светлина" АД отчете 138 хил. лв. загуба за миналата година, показва одитираният отчет на компанията. През 2009 г. дружеството беше на печалба от 661 хил. лв. Общите приходи се свихат с 63.7% до 722 хил. лв.

Акция на деня "Кремиковци"

49.3

► процента се повишиха акциите на обявения в несъстоятелност комбинат "Кремиковци" АД. Цената достигна 20 ст. за акция

Световни индекси
Технологичният индекс в САЩ се понижи
Nasdaq: 2686.34
▼ **-0.21%**

Английският бенчмарк беше сред губещите в Западна Европа
FTSE100: 5770.61
▼ **-0.27%**

Нов силен ръст на японската борса
Nikkei225: 9608.32
▲ **+4.36%**

Стока Злато

► Златото продължи флукуациите си в Ню Йорк, тъй като сблъсъците в Близкия изток и Либия увеличиха търсенето на стабилни инвестиции. Фючърсите с доставка през април спаднаха с 30 цента до 1426.10 USD за тройунция

Лигер Credit Agricole

2.3

► процента се повишиха книжата на френската Credit Agricole до 11.82 EUR за акция. Компанията е собственик на Емпорики банк

Петролът е на прага да преодолее 105 USD

Позитивни новини от централата във Фукушима и продължаващото напрежение в Близкия изток доведоха до нов дневен скок на нефта

Цената на американския лек суров петрол се повиши след позитивни новини от японската АЕЦ "Фукушима 1", съобщи агенция Bloomberg. Операторът на ядрената централа Токуо Electric Power е съобщил, че компанията е близо до рестартирането на охлаждащите системи на първите четири реактора в АЕЦ. Това в комбинация с ескалиращото напрежение в Близкия изток и Северна Африка доведе до повишение от над 1% на априлските и майските фючърси на черното злато.

Търговия
В Ню Йорк цената на американския лек суров петрол с доставка през април се повиши с 1.3% и достигна

103.70 USD за барел. Вчераша затворени априлските фючърси в САЩ. По-активните котировки - тези на нефта с доставка през май, добавиха 1.1% към стойността си до 104.25 USD за барел.

В Лондон цената на сорта Брент с доставка през май се повиши с 0.5% и достигна 115.54 USD за барел.

Фактори
Цената на американския лек суров петрол се е повишила с 13% от началото на тази година, след като размириците се разпространиха от Тунис и Египет към Либия, Йемен, Бахрейн и Сирия. Вчерашното поскъпване на петрола беше подкрепено и от безредиците в Йемен, които доведоха до опасения за затрудняване на доставките от района на Персийския залив, съобщи от своя страна Reuters. Хиляди демонстранти протестираха в Йемен и поискаха оставката на президента Али Абдула Салех. Няколко от високопоставените

► Ситуацията в Близкия изток е с основна заслуга за бичия тренд на петрола СНИМКА BLOOMBERG

служители в страната вече изоставиха режима.

Йемен произвежда около 290 хил. барела петрол на ден, като освен това изнася и големи количества втечен природен газ. Заради протестите френският енергиен гигант Total предупреди своите клиенти, че заради безредиците в Йемен е възможно да има затруднение в доставки-те на втечен природен газ от находището, което компанията разработва в арабската държава. Засега обаче доставките остават нормални. Ситуацията в Близкия изток е с основна заслуга за бичия тренд на петрола, коментират анализатори, цитирани от Reuters. П

Царевецата може да поевтинее сериозно до края на годината

По-големите засети площи от американските земеделци ще компенсират повишеното търсене, смятат от Goldman Sax

Цената на царевецата поевтиня на борсата в Чикаго за пръв път от четири дни насам поради очаквания американските фермери да увеличат насажденията си през тази година, както и поради спекулации, че тридневният скок ще намали търсенето. В свой доклад, изпратен на клиенти, Goldman Sax Group прогнозира, че земеделците в САЩ ще засадят повече царевецата тази година, увеличавайки запасите и смъквайки цената през следващите шест месеца. Според банката фермерите в най-големия износител в света вероятно ще засят 92.1 млн. акра от стоката. П

Запълване на запасите
Царевецата с доставка през май спадна с 10 цента, или 1.5%, до 6.785 USD за бушел на борсата в Чикаго. През последните три дена до понеделник стоката се беше покачила с 11%. Фючърсите скочиха с 82% през последната година, тъй като силното търсене стопа складовите запаси в САЩ. Според правителството на страната запасите тази година ще достигнат най-ниската си точка от 15 години насам.

Засети площи
Според министерството на земеделието на САЩ американските фермери са засели 88.2 млн. акра през 2010 г., а оценката за тази година ще излезе на 31 март. В доклада на Goldman Sax се предвижда, че цените може да спаднат до 6.20 USD за бушел през следващите три месеца до 6 USD в следващите шест месеца и до 5.80 USD за една година. П

SOCIETE GENERALE
ЕКСПРЕСБАНК

SGAM Фонд – подфондове предлагани в България	Валута	Емисионна стойност за дата 23.03.2011 г.				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица) за дата 23.03.2011 г.		
Подфонд		Клас А – до 25000 EUR/ USD	Клас А – над 25000 EUR/ USD*	Клас В	Клас Р	Клас А	Клас В	Клас Р
SGAM ФОНД "КИТАЙСКИ АКЦИИ"	USD	24,2704	24,1537	3837,1887	383,3560	23,3369	3 799,1967	375,8392
SGAM ФОНД "АКЦИИ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА"	EUR	30,8824	30,7339	3300,1814	102,0000	29,69	3267,51	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ"	EUR	112,4389	111,8983	1174,3648	85,2516	108,11	1162,74	83,58
SGAM ФОНД "АКЦИИ ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ"	USD	21,6528	21,5487	1798,7999	102,0000	20,82	1780,99	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЗЛАТНИ МИНИ"	USD	38,8028	38,6163	4013,3086	0,0000	37,31	3973,57	0
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПАНИИ"	EUR	30,1078	29,9630	942,0600	0,0000	28,95	932,73	0
SGAM ФОНД "ГЛОБАЛНИ АКЦИИ"	USD	34,4056	34,2402	1602,5771	102,0000	33,08	1586,71	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ АМЕРИКАНСКИ КОМПАНИИ"	USD	26,5657	26,4379	1434,3313	147,4064	25,54	1420,13	144,52
SGAM ФОНД "ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ"	EUR	28,2623	28,1245	1235,6060	0,0000	27,57	1229,46	0
SGAM ФОНД "СВЕТОВНИ ОБЛИГАЦИИ"	USD	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000			0
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ШАТСКИ ДОЛАРИ)"	USD	не се предлага	44,5193	1830,0895	не се предлага	44,3	1820,98	не се предлага
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЕВРО)"	EUR	не се предлага	40,0678	1448,1966	не се предлага	39,87	1440,99	не се предлага
SGAM ФОНД "ИНДИЙСКИ АКЦИИ"		138,6583	137,9819	1454,9266	140,0080	135,28	1447,69	138,62
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЛАТИНСКА АМЕРИКА"		129,0000	128,3708	1194,6234	0,0000	125,85	1188,68	0

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през преходния работен ден до 11:30 ч. Поръчки, подадени след 11:30 ч. се считат за направени на следващия работен ден. Мин. сума за първоначална инвестиция в SGAM Фонд "Паричен пазар - шатски долари" и SGAM Фонд "Паричен пазар - евро" клас А е 100 000 EUR/USD.

0800 18 888

http://www.sgeb.bg

Правото на собственост у нас е най-слабо защитено в ЕС

България се справя зле в областта на правната и политическа среда

България е на 64-то място в света по защита правото на собственост, показва международният индекс „Право на собственост” (International Property Rights Index - IPRI), който отчита защитата на правата на интелектуална и физическа собственост в 129 държави по света. Защитата на правото на собственост у нас е една от най-ниските. Страната ни се нарежда до Венецуела и остава далеч от първенците - Финландия и Швеция. Оценката на България е 5.3 точки от

максималните 10. А най-лошо е представянето по отношение на пиратството, където се оказва, че България държи първо място в Европа.

Развитие
В сравнение с 2010 г. България пада с 5 места в класацията, отчитат от ИПИ. Резултатът ѝ се подобрява с 0.1 точки. Защитата на правото на собственост у нас постоянно се подобрява през петте години, през които се изследва този индекс. В същото време обаче от института отчитат, че напредъкът е изключително незадоволителен - от 4.9 точки през 2007 до 5.3 точки през 2011 г.

Слабите области
България се представя най-лошо в областта на правната и политическата среда - точно 5 точки е оценката ѝ за 2011 г. Политическата стабилност е оценена на 5.9 точки, тя не може да компенсира ниските резултати по отношение независимостта на съдебната власт и контрола на корупцията. От ИПИ отчитат, че тради-

► България е на първо място в Европа по пиратство

ционно това е най-слабата област за България.

Най-добри резултати в предишните години са отчитани в областта на правото на физическа собственост. През 2011 г. обаче точките в тази сфера са се понижили с 0.4 до 5.6. Най-голямо понижение отбелязва подиндикаторът „достъп до заеми” - от 4.9 точки през 2010 до 4.1 точки през 2011 г. От института отчитат, че това е вследствие на негативните ефекти на световната икономическа и финансова криза.

В областта на защитата на правото на интелектуална собственост България има доста противоречиви резултати. Страната получава една от най-високите оценки по отношение на патентната защита - 9.1 точки, но най-слабата по отношение на пиратството на авторските права - 3.3 точки.

Ефекти от липсата на защита

От ИПИ отчитат, че с тези ниски резултати при защитата на собствеността едва

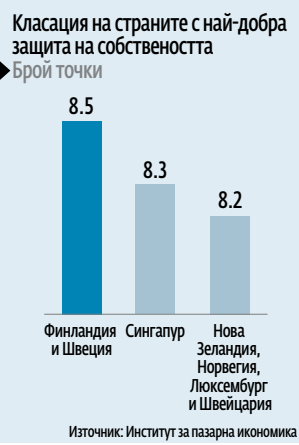
ли може да се очаква загатавяване на хората. Ниските доходи може да се обяснят в голяма степен с несигурността на гражданите и фирмите и липсата на защита от страна на държавата”, отчитат още от ИПИ. Според доклада правителството трябва да се справи с този проблем, защото ниските резултати на страната не може да се обяснят с външни фактори.

Първенците

На първо място по защита на собствеността е Финландия.

Страната е първенец, откакто се мери индексът. Точките ѝ са 8.5. Същият е и резултатът на Швеция. На трето място се нарежда Сингапур с 8.3 точки, а на четвъртата позиция попадат Нова Зеландия, Норвегия, Люксембург и Швейцария с по 8.2 точки. С най-малко точки са Венецуела - 3.4. С по-добър резултат са Зимбабве, Бурунди и Бангладеш. Средният резултат на 129-те изследвани страни се е повишил с 0.1 точки до 5.6 точки.

Радослава Димитрова

Управляващо дружество “Сентинел Асет Мениджмънт” АД уведомява притежателите на дялове и инвеститорите, че на 21.03.2011 г. е представило на КФН годишни отчети за 2010 г. на Договорен фонд „Сентинел – Принципал” и Договорен фонд „Сентинел – Репид”. Отчетите са на разположение на адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 56 всеки работен ден от 10.00 до 16.00 часа и на адрес: www.sentinel-am.bg.

ОБЩИНА ПЛОВДИВ
РАЙОН “ЗАПАДЕН”

БЪЛГАРИЯ, 4001 ПЛОВДИВ, ул. “ВЕЧЕРНИЦА” № 1А
тел.: +359 32 604 818, 604 810, факс: +359 32 642 019, ел.поща: zapaden@plovdiv.bg

Община Пловдив – Район “Западен”
Със заповед № РД-09-54/21.03.2011г.
на основание чл. 10а от ЗДСл и чл.13 от Наредбата за провеждане на
конкурсите за държавни служители
обявява конкурс за длъжността

Главен експерт “Инвестиционни проекти”
1. Минимални изисквания :

- Образование : бакалавър
- Минимален ранг : IV-ти /четвърти/ младши или професионален опит 2 год.

2. Начин на провеждане на конкурса :

- решаване на тест
- интервю

3. Необходими документи за участие в конкурса:

- Заявление за участие в конкурса съгласно приложение № 2 към чл.17 ал.1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители (ДВ бр.6 от 23.01.04г.)
- Декларация, че кандидатът е български гражданин, гражданин на друга държава-членка на Европейския съюз, на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария, е пълнолетен, не е поставен под запрещение, не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер на лишаване от свобода и не е лишен по съответния ред от правото да заема определена длъжност. /чл.17 ал.2 т.1 НПКДС/
- Декларация по чл.7 ал.2 ЗДСл
- Копия от документи за придобита ОКС, допълнителни квалификации, свързани с длъжността /компютърни умения/
- Копия от документи удостоверяващи професионален опит или придобит ранг

4. Обявления, списъци и резултати ще се разпват на таблото в Община Пловдив – Р-н “Западен”. Документи се подават в деловодството на Р-н “Западен”, ул. “Вечерница” №1а, ет.1 – от 23/03/2011г. до 04/04/2011г. вкл.

5. Размер на основната заплата за длъжността съгласно ПМС № 67/2011г. – за длъжностно ниво Б 7 - 466 лв.

6. Кратко описание на длъжността: - Подготвя скици-визи, разглежда инвестиционните проекти по част “Архитектурна”, ПБЗ/ПОИС/, „Топлотехническа ефективност”; изработва схеми по чл. 56 от ЗУТ; участва в РЕСУТ на район “Западен”; изготвя разрешения за строеж и актове за узаконяване по одобрени и съгласувани инвестиционни проекти; изготвя писма-разрешителни за промяна на предназначението на сгради и части от тях след огледи на място; изготвя писмени отговори на запитвания, заявления и сигнали; дава становища съгласно компетенциите си.

Тел. за контакти : 032 / 60 48 55
Лице за контакти : К.Терзиева – Началник отдел “Канцелария и ЧР”

Методология
Как е направено изследването

► Международният индекс „Право на собственост” (International Property Rights Index - IPRI) отчита защитата на правата на интелектуална и физическа собственост в 129 държави по света. Те представляват 97% от световния БВП.
► Индексът изследва защитата на правото на собственост във включените държави, анализирайки три основни области: политическа и правна среда, право на физическа собственост и право на интелектуална собственост.
► Сътрудници в тазгодишното проучване са били 67 международни организации от 53 държави. Представител от българска страна е Институтът за пазарна икономика (ИПИ).
► Докладът е изготвен от ИПИ в сътрудничество с Алианс „Право на собственост” - Вашингтон и програмата Hernando de Soto Fellowship.

64

► -то е мястото на България в класация на страните с най-добра защита на собствеността

► Патентната защита в България е добра, показва международният индекс “Право на собственост”

GSM монополът в САЩ ще стигне и до Белия дом

Обединението на AT&T и T-Mobile ще бъде гледано под лупа от различни регулаторни органи, за да не бъде застрашена конкуренцията на пазара

Големите сливания са повод за радост на Уолстрийт, където доминиращата теория е, че по-голямото е по-добро. Предложеното обединение на два телекомуникационни оператора, едни от най-големите в САЩ - AT&T и T-Mobile, обаче вероятно ще срещне силна съпротива от страна на регулатори, законодатели и потребителски организации. Сделката на стойност 39 млрд. USD, една от най-големите от началото на финансовата криза през 2008 г., ще спести на двете компании много пари. Въпреки това само часове след нейното обявяване анализатори започнаха да обсъждат какъв ще е ефектът върху най-голямата група потенциални губещи - потребителите.

Под лупа

Ако бъде одобрено от регулаторните органи, сливането ще остави САЩ с три големи телекома, само един от които използва стандарта GSM. Мнозина защитници на правата на клиентите смятат, че това в крайна сметка ще доведе до увеличаване на цената за всички мобилни услуги. Освен това, въпреки че първоначално потребителите ще забележат някои непосредствени предимства от сливането, като подобрено качество на мрежата, те едва ли ще имат особена полза от нея в дългосрочен план, казват експерти от индустрията. По тази причина сделката вероятно ще предизвика засилен интерес от страна на администрацията във Вашингтон. Сделката ще действа и като тест за Белия дом. По време на своята кампания сегашният президент на САЩ Барак Обама критикуваше предишното управление за заниженото внимание към монополите и обеща да засили разследването

на предложения за придобивания. Все още е твърде рано да се каже дали сделката ще бъде одобрена, тъй като за това трябва разрешението на Министърството на правосъдието и Федералната комисия по комуникации. Допълнително, американският Конгрес най-вероятно също ще се намеси при обсъжданията.

Отговор

AT&T вече се подготвя да отговори на обвиненията и да защити позицията си. В рекламните материали, обявяващи сливането, се използват изрази, взети директно от последното обръщение на президента Обама към нацията. В тях се говори за доставяне на високоскоростен интернет на почти всички американци в следващите пет години. Телекомът използва и националистическите настроения на гражданите - все пак американска компания се освобождава от европейските си собственици и се връща в САЩ. Въпреки това обаче Deutsche Telekom придобива около 8% от собствеността на AT&T като част от сделката, превръщайки се в най-големия инвеститор в компанията.

Проблемен пазар

Германският оператор от своя страна се освобож-

дава от един пазар, който през последните години му носи повече разочарования, отколкото печалби. Германците са толкова притеснени, че сделката няма да бъде одобрена, че са договорили огромни компенсации от страна на AT&T в случай на провал след регулаторна намеса. Таксата "неуспех" е 3 млрд. USD плюс отпускане на честотен спектър. Ако сделката обаче бъде сключена, Deutsche Telekom ще стане изцяло

европейски играч за разлика от основните си конкуренти Vodafone, France Telecom, Telefonica и др. Американският пазар винаги е бил проблемен за европейските телекоми. Vodafone - британският оператор, притежаващ 45% от Verizon, не е получавал дивиденди от дяловото си участие от 2005 г. насам. Испанският Telefonica, който има силни позиции в Латинска Америка, никога не е правил опит за пробив в САЩ въпреки растящото

испаноговорещо население на страната.

Канка позитивизъм

Не всички анализатори са толкова песимистично настроени за ефектите на сделката. Ако бъде одобрена, тя ще спести 3 млрд. USD на двете компании годишно. Това свиване на разходите, съчетано с притока на милиони нови клиенти, може да убеди обединената компания да предлага по-конкурентоспособни цени. Друго потен-

циално следствие би било намаляването на цените на субсидираните смартфони, които в момента са около 200 USD с договор и биха могли да паднат до 100-150 USD. Това, което почти сигурно няма да се подобри, е обслужването на клиентите. Досега AT&T е била оценявана като най-слабия американски телеком в това отношение, а при такива сделки обикновено се възприема моделът на по-голямата компания.

Пламен Димитров

„Ползите от сделката са възможни в тези размери и времеви период само след сливането на тези две компании

Рангал Стивънсън,
главен изпълнителен директор на AT&T

СНИМКА BLOOMBERG

Непредвидени обстоятелства Как iPhone доведе до продажбата на T-Mobile

► Десетгодишният експеримент на Deutsche Telekom на американския пазар скоро ще приключи. Оказва се, че той е бил отчасти подкопан от едно определено събитие - появата на смартфона iPhone. Германският оператор получаваше стабилни приходи от своята американска операция, където ръстът в някои години заминава дори този в Германия. През 2007 г. обаче Apple изкарват на пазара своя

iPhone, който впоследствие се превръща в един от най-успешните смартфони на всички времена. Устройството обаче е заключено към мрежата на AT&T, а впоследствие и на Verizon. Оставена без възможност да продава глезеното дете на компанията от Купертино, T-Mobile се превръща в тежест за Deutsche Telekom. Операторът губи най-доходоносните си клиенти - тези на фиксирани месечни планове, като броят на абонатите на договор пада на 78.3% през 2010 г. от 85% през 2006 г. Само през 2010 г. T-Mobile USA губи над 390 хил. клиенти на договор, които отиват при конкуренцията.

3

► **млрд. USD**
компенсация ще получи Deutsche Telekom при провал на сделката

БАНКИ И ЗАСТРАХОВАНЕ

Райфайзенбанк ще кредитира предприятия с 40 млн. лв.

Райфайзенбанк (България) ЕАД ще кредитира малки и средни предприятия (МСП) с 40 млн. лв., след като банката и Националният гаранционен фонд

(НГФ) подписаха споразумение за кредити и банкови гаранции за МСП. НГФ е дъщерно дружество на държавната Българска банка за развитие. Целта на споразумението е да подпомогне развитието на малките и средните предприятия със стартиращ и съществуващ бизнес в България, като се

Ограничаването на разходите по отговорност” доведе до спад на

От бранша очакват тенденцията на повече продажби през посредниците да се запази и през тази година

Административният таван на разходите при продажбата на задължителната “Гражданска отговорност”, който въведе Комисията за финансов надзор, доведе до понижаване на приходите от комисиони за застрахователните брокери. Това е категоричната позиция на мениджъри в бранша по повод резултатите на посредниците през миналата година, публикувани от КФН.

Атанас Христов
atanas.hristov@pari.bg

дава голямо процентно изменение. Не мога да кажа, че това е тенденция и че се застраховат все повече летателни апарати”, твърди Ясен Христов. Според Борислав Тодоров повишението вероятно се дължи на по-добри условия от българските застрахователи по този тип продукти. “Силният ръст през миналата година на тези полици по-скоро се дължи на факта, че някой авиооператор е пренасочил застрахованите самолети от чужда към българска компания”, обясни Борислав Тодоров. Най-силно в процентно изражение са се изменили приходите от комисиони по “Женитбена и детска застраховка”. Постъпленията за посредниците от тази полица през 2010 г. са малко над 274 хил. лв., което е 101% ръст на годишна база.

По-висок гял

През миналата година брокерите са продали полици за 689.8 млн. лв., което е минимално повишение от 1.1% спрямо 2009 г. На фона на понижението на премийния приход в застраховането това означава, че посредниците са продължили тенденцията през тях да минават все повече продажби на застраховки. От бранша са категорични, че статуквото ще се запази и през тази година. “Когато няма посредник, потребителят не може да направи информиран избор”, твърди Ясен Христов. Той, както и колегата му Борислав Тодоров бяха единодушни в очакванията си, че ръстът на дела при продажбите на полици през брокерите ще продължи.

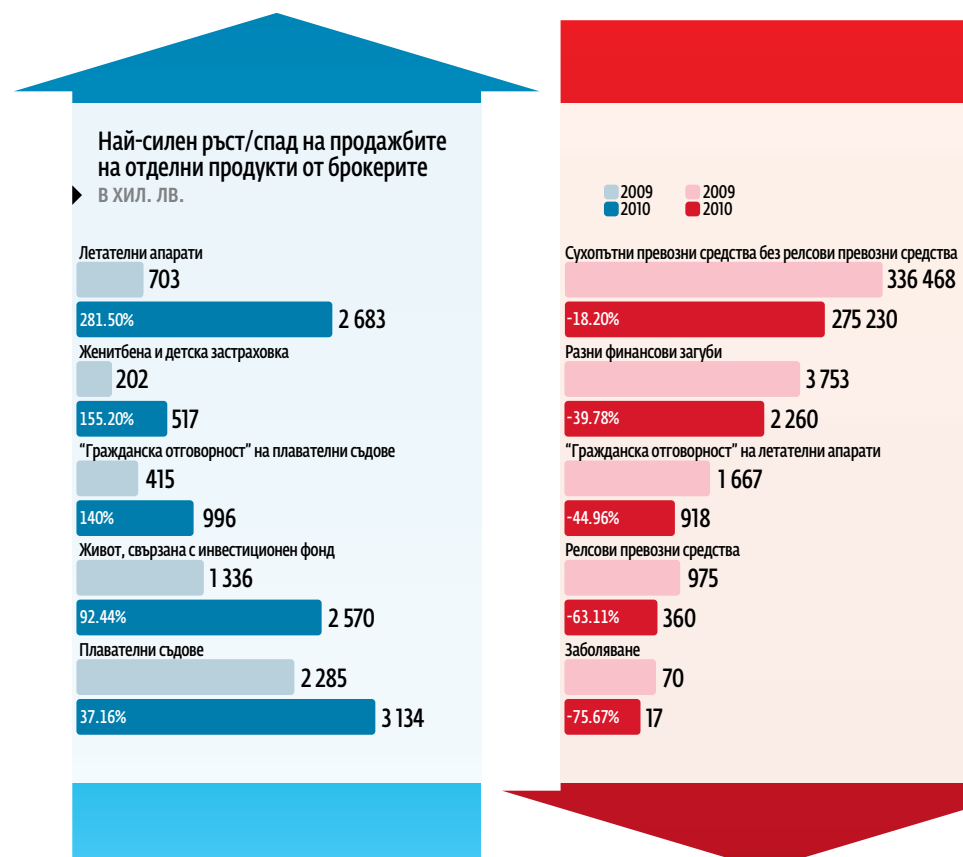
ваше да ограничат разходите по задължителната автомобилна полица до 20% от цената ѝ. В тези разходи се включват административните разходи на дружествата по самата полица, както и комисионите, които се дават на посредниците. Дотогава комисионите варираха в порядъка 25-30%, като след промените в нормативната уредба възнагражденията на брокерите се свиват до 12-15%, обясняват експерти. Съвсем нормално това доведе и до понижаване на приходите за посредниците, тъй като в условията на свивания се пазар една от малкото полици, по която се отчиташе ръст на премиите, беше именно автомобилната “Гражданска отговорност”.

Излизане

Разбивка по ръст на продадените продукти показва, че най-силно повишение в процентно изражение имат застраховките на летателни апарати. Посредниците са продали полици от този вид за 2.7 млн. лв., което е 281.5% повишение спрямо реализираните 703 хил. лв. през 2009 г. Мненията на брокерите за този скок обаче са разнопосочни. Според Ясен Христов това се дължи основно на ниските предходни обеми. “Малко отклонение в продажбите

Резултати на застрахователните брокери през 2010 г.

улесни достъпът им до финансиране при отпускането на инвестиционни и оборотни кредити и се насърчи създаването на нови работни места, обясняват от Райфайзенбанк. “Благодарение на партньорството ни с НГФ по първото споразумение финансирахме над 700

проекта на малки и средни предприятия за повече от 41 млн. лв.”, коментира Момчил Андреев, председател на УС и изпълнителен директор на Райфайзенбанк. По думите му новото споразумение за 40 млн. лв. ще даде възможност да се осигури на българските фирми и предприемачи по-лесен

достъп до финансиране при по-добри условия. В рамките на споразумението Райфайзенбанк ще финансира проекти на фирми с максималната гарантирана сума за оборотни кредити 300 хил. лв. При инвестиционните кредити максималната гарантирана сума е до 500 хил. лв.

► **Момчил Андреев,** председател на УС и изпълнителен директор на Райфайзенбанк

“Гражданска приходите за брокерите

Мнения

Потребителите все повече предпочитат услугите на брокер

Понижението на приходите от комисиони е съвсем нормално. От 15 ноември миналата година с наредба на Комисията за финансов надзор беше наложено на застрахователите да понижат разходите си по “Гражданска отговорност”. Тези разходи не може да надхвърлят 20%. В тях освен административните разходи на компанията се включва и комисионата на посредниците. Това означаваше, че комисиони, които дотогава бяха 25-30%, слезоха на нива от 12 до 15%. Именно това ограничение на разходите по ГО е с основна тежест за спада на приходите от комисиони. Тенденцията на все повече

Ясен Христов, управител на SDI broker

” **Очакванията за спад на комисионите ще трябва да се компенсират, като се увеличат продажбите**

продажби през брокери съществува не само в България, но се наблюдава и на много от развитите пазари от доста години насам. Потребителите все повече предпочитат услугите на брокер, който може да ги посъветва, консултира при настъпване на застрахователно събитие. Брокерът предлага услуги, които клиентът търси, защото осъзнава, че е важно да има някой, към когото може да се обърне. Когато няма посредник, потребителят не може да направи информиран избор. Обемите на продадените полици за летателни апарати не са били големи и сделките не са много. Малко отклонение в продажбите дава голямо

процентно изменение. Не мога да кажа, че това е тенденция и че се застраховат все повече летателни апарати. Да, има ръст, но извадката не е голяма, за да се говори за някакви тенденции. Очакванията за спад на комисионите ще трябва да се компенсират, като се увеличат продажбите. Всеки брокер трябва да мисли как да развива доброволното застраховане, защото там може да се компенсира спадът на комисионите от “Гражданска отговорност”. Всеки ще трябва добре да оптимизира дейността си като организация и разходи, за да може да премине през този труден етап за брокерите. **П**

Ще компенсираме ниските комисиони с повече работа

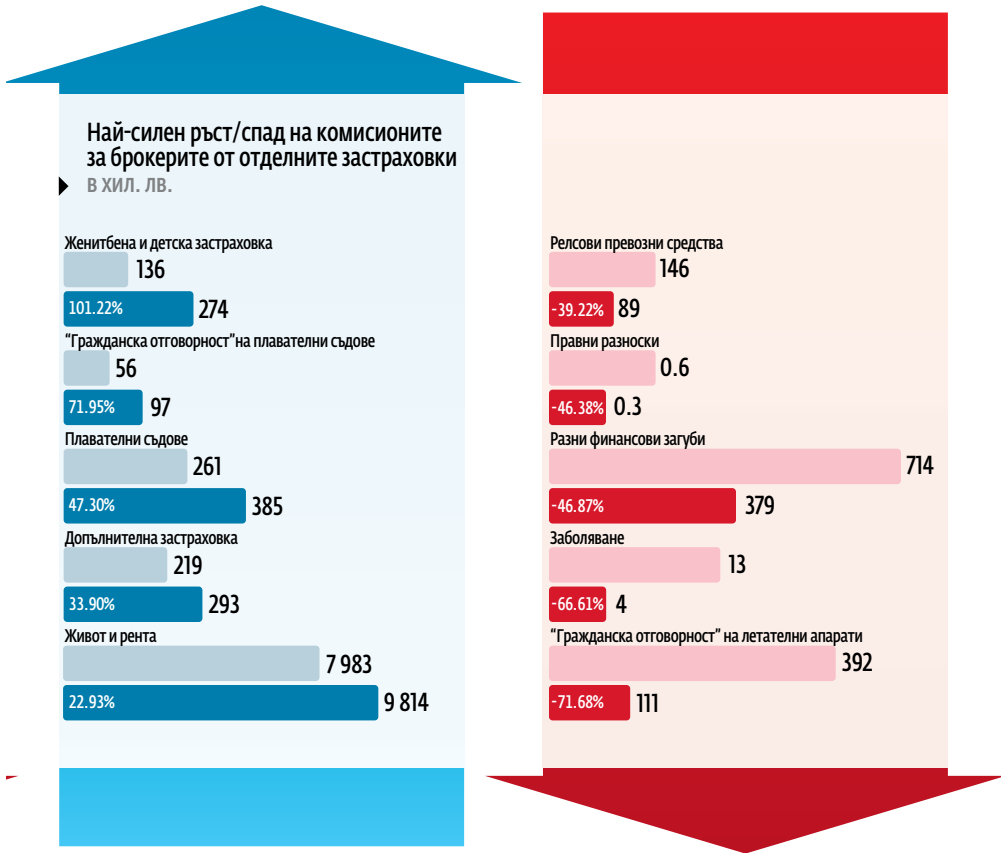
По-малкото приходи от комисиони за брокерите се дължат на факта, че Комисията за финансов надзор издаде заповед, с която задължи застрахователните компании да ограничат разходите по задължителната “Гражданска отговорност” до максимум 20%. Има и други причини за понижението на приходите ни, като една от тях е, че самите брокери правят отстъпки за клиентите си. Основната причина обаче е административната мярка на КФН. През тази година ще трябва да се компенсира това понижение на комисионите с повече работа. Повече спад на тези приходи обаче няма да има, защото там, където се очакваше административна

Борислав Тодоров, управител на “Акорт” ООД

” **Със сигурност ръстът на дела при продажбите на полици през брокерите ще продължи**

намеса, тя настъпи. Имахме възражение срещу мерките на КФН за ограничаване на разходите, но се съгласихме със стъпката по отношение на “Гражданска отговорност”. Няма обаче да се съгласим с подобни мерки за другите

застраховки. Със сигурност ръстът на дела при продажбите на полици през брокерите ще продължи. Лостовите ни са само пазарни и за да сме на този пазар, трябва да работим здраво. Не вярвам само ниските обеми на застраховките на летателни апарати да е причината за силния ръст на продажбата на тази полица през брокерите. Едва ли и самолетите са се увеличили три пъти. Нашият летателен бизнес се застрахова в чужда компания. Силният ръст през миналата година на тези полици по-скоро се дължи на факта, че някой авиооператор е пренасочил застрахованите самолети от чужда към българска компания. Това може да е заради подобрени условия от дружествата у нас. **П**

ГРАФИКА ВИХЪР ЛАСКОВ

Нов фаворит за управител на ЕЦБ

Директорът на Централната банка на Люксембург Ив Мерш може да бъде новият наследник на Жан-Клод Трише

Управителят на Централната банка на Люксембург Ив Мерш може да се окаже компромисна кандидатура за наследник на шефа на ЕЦБ Жан-Клод Трише след оттеглянето на Аксел Вебер от надпреварата, заявиха икономисти от BN Amro Bank NV и Royal Bank of Scotland Group Plc. Настоящият фаворит, италианецът Марио Драги, трябва да преодолее произхода си от държава, чийто министър-председател е бил въвлечен в сексскандал, и провалите на страната му да овладее инфлацията. Решението за това кой да поеме управлението на ЕЦБ може би зависи в най-голяма степен от Германия, която е най-голямата европейска икономика, но не е заемала водещ пост от 1967 г.

Критерии за високия пост
Според договора от Маастрихт президентът на ЕЦБ трябва да бъде от страна членка на еврозоната и да има “признат опит в паричната политика или банковия сектор”. Най-ясно на тези критерии отговарят председателите на централните банки на Италия Марио Драги, на Люксембург Ив Мерш и на Финландия Ерки Лийканен.

Точка на компромис
“Мерш защитава позиции,

подобни на тези на Вебер, което би се харесало на традиционалистите в Bundesbank. Същевременно той притежава дипломатическите умения, които се твърдеше, че липсват на Вебер”, обясни Ник Матюз, висш икономист в Royal Bank of Scotland. Мерш отказа коментар по въпроса. В доклада на Централната банка на Люксембург за първото тримесечие той защитава позицията за необходимост от “силна бдителност” за намаляване на инфлационните рискове. Това подсказва подкрепа за планираното покачване на основния лихвен процент от ЕЦБ.

Богат международен опит
61-годишният Мерш е един от най-дългосрочните членове на управителния съвет на ЕЦБ. Той е член на съвета от основаването на банката през 1998 г. Освен това е първи управител на Централната банка на Люксембург. По-скоро правист, отколкото икономист по образование, Мерш е бивш началник на държавната хазна на Люксембург и е работил за МВФ и ООН. Именно опитът му в международни организации може да помогне на бившия гимнастик с вкус към изкуството да постигне компромис сред 17-те държави от

► Ив Мерш, директор на Централната банка на Люксембург

СНИМКИ BLOOMBERG

еврозоната.

Френското и германското “га”
“Решението може да е в негова полза, тъй като политиките може да не искат да поставят двама южноев-

ропейци начело на ЕЦБ”, допълни Матюз. По думите му репутацията на Мерш като борец се с инфлацията е в контраст с възгледите на португалеца Витор Констанцио за подкрепа на растежа. “Изборът на

Германия се нуждае от благословията на Франция”, коментира Астрид Лулинг, член на Европейския парламент от Люксембург. Според него като гражданин на Люксембург Мерш разбира както французите,

така и германците. Амбициите на Мерш за висок пост в ЕЦБ бяха разкрити през миналата година, когато кандидатства за вицепрезидент на банката, но загуби от Констанцио.

Владимир Христоф

Другите кандидати за поста

Аксел Вебер

► Дълго спряганото име на председателя на германската централна банка Аксел Вебер за високия пост в ЕЦБ отпадна, след като той обяви, че се оттегля по “лични причини”. Вебер е известен с откритото си несъгласие с някои мерки на ЕЦБ за справяне с кризата. През миналата година той се обяви против програмата на ЕЦБ за изкупуване на държавни ценни книжа на затънали в дългове страни и постави под въпрос дали и доколко ЕЦБ трябва да намалява лихвените нива. Вебер е защитник на независимостта на националните банки и стриктните действия за борба с инфлацията. Според него за един централен банкер не е необходимо да бъде дипломат.

Марио Драги

► “Политиката на ЕЦБ трябва да бъде насочена преди всичко към контрол върху цените”, твърди управителят на Централната банка на Италия Марио Драги. С това той се присъединява към тезата на други членове на съвета на ЕЦБ, че увеличаващите се цени на петрола и суровините ще окажат натиск върху цените на потребителските стоки. “Драги е най-квалифицираният кандидат заради опита, който има като ръководител на Световния фонд за стабилност, където участва в пренаписването на световните финансови правила”, смятат икономисти от RAB Capital Plc, Sturgeon Capital LLP и Signet Group. Основните пречки пред Драги са националността му и близо трите години на поста изпълнителен директор на Goldman Sachs. Компанията беше консултант на Гърция през 2001 г., чрез чиито услуги Атина успя да представи публичните си финанси, така че да се присъедини към еврозоната.

Ерки Лийканен

► Ерки Лийканен е председател на финландската централна банка от 2004 г. и е кандидат с отлични политически връзки. След като води преговорите за присъединяване на Финландия към ЕС, той беше комисар на ЕК по европейския бюджет и развитие на икономиката. Основни моменти от работата му в Брюксел са защитата на политиката за отваряне на националните телекомуникационни пазари за конкуренция и въвеждането на нови правила за контрол върху химикалите. “Лийканен умее да постига консенсус”, заяви Тина Хелениос от Svenska Handelsbanken AB. “Лийканен е убедителен преговарящ, който поема инициативата, вместо само да слуша”, смята Пери Салолайнен, който е работил с Лийканен по присъединяването на Финландия към ЕС. Основна пречка пред кандидатурата му е фактът, че еврокомисар по икономиката и паричните въпроси е финландецът Оли Рен.

Интервю Димитър Франзелов, управляващ съдружник в консултантската компания ТМФК ООД

Кризата дисциплинира фирмите

Компаниите вече гледат много отговорно на финансовото си състояние, след като се бяха разгледали, че кредити се получават лесно

► **Господин Франзелов, защо решихте да създадете консултантска компания? Това означава ли, че голяма част от българските мениджъри не управляват добре финансите си?**

- Решението за създаването на консултантска компания дойде по естествен път и беше продиктувано от опита и наблюдението ми върху фирмите на местния пазар. В дългогодишната ми практика като дилър в различни финансови институции съм се сблъскал многократно с финансови казуси, възникващи при корпоративните клиенти на банките, при които е липсвал специалистът, който да ги разрешава.

В следващия момент като участник в корпоративния финансов живот това мое наблюдение се потвърди категорично. Това, разбира се, не означава, че българските мениджъри не управляват добре финансите си. Те имат желанието да управляват финансите си добре, но или поради липса на адекватни знания и умения, или поради нежелание да възложат това управление на финансови специалисти много често се допускат грешки, които ако не фатални, в повечето случаи водят до чувствителни финансови загуби или до пропуснати финансови ползи.

► **В другите европейски страни много често финансовите услуги са аутсорснати, докато у нас в повечето компании има финансови директори. На какво се дължи това?**

- Този въпрос е многоаспектен и отговорите не са еднозначни. Нека погледнем първо върху компаниите в другите европейски страни - вярно, че голяма част от финансовите услуги се аутсорсват. Също така е вярно, че много от тези компании имат финансови директори, и то не само финансови директори, но и трежъри мениджъри, контролери и много други специалисти в понякога наистина огромни финансови дирекции. Тук стигаме до мащаба - компании с огромни финансови ресурси, парични потоци и т.н. неизбежно разполагат с голям екип финансови специалисти в различните области на корпоративните финанси. Останалите по-малки компании правят естествен избор, базиран на анализа на разходите.

Нивото на финансовите професионалисти - като знания и опит - в Европа е доста по-високо от това в България. С това

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

” **Нивото на финансовите професионалисти като знания и опит в Европа е доста по-високо от това в България**

се пренасяме в родната действителност. Без да обиждам колегите, в България не всеки, стоящ на позицията финансов директор, има капацитета и възможностите да я изпълнява. Разбира се, има и изключения от това (аз познавам немалко такива колеги, готови да работят и в силно конкурентната западноевропейска среда), но за съжаление масовият случай не е такъв.

Трябва активно и професионално да се управлява ликвидността на компаниите, валутните експозиции, взаимоотношенията с различните финансови институции, както и различните рискове, съпътстващи всеки бизнес. Да не говорим за по-сложните казуси като различните форми на финансиране - клубни сделки, синдикирани заеми, емисии облигации или акции, оценки на инвестиционни проекти или на цели компании и редица други.

Вярно е, че в България процентът на аутсорснатите финансови услуги е твърде малък, дори той клони към нула. Причините за това са много, но почти всички от тях са психологически. Българските мениджъри все

още са твърде мнителни относно възможността да възложат цялостното финансово управление на компаниите си или на частичен проект на външни специалисти. От друга страна, пряко ангажираните с финансовите въпроси служители в компаниите никога не биха признали, че имат нужда от външен съвет или помощ за един или друг казус.

► **Какви са плюсовете и минусите да се наеме някой външен консултант?**

- Всяка компания трябва да е твърдо убедена, че има необходимост от такава услуга - дали за консултации за цялостното финансово управление или за конкретен проект. За съжаление това убеждение най-често идва след голяма допуснатата грешка или неуспешна финансова полза, което кара мениджърите да се замислят дали няма и друг начин за оптималното управление на финансите в компанията им. Затова е по-добре превантивно да се вземат адекватни мениджърски решения. Най-големият плюс за компанията е, че за всеки конкретен казус ще се предложи компетентно професионално решение, което да доведе в крайна сметка до увеличаване на финансовия резултат. Освен това външният консултант може да засече проблеми, които другите “вътрешни” хора не виждат.

► **Имат ли фирмите у нас сериозни ликвидни проблеми?**

- Да. В текущия момент фирмите в България изпитват сериозни ликвидни проблеми. Две са основните причини за това. Първо, в резултат на кризата банковата система тотално се отдръпна от бизнеса и от едната крайност (преди 3 години) да налива пари във всякакви проекти и начинания (някои от които с доста съмнителен краен финансов резултат) в момента е наложила силно рестриктивни правила при отпускането на нови кредити или рефинансирането на съществуващи. По този начин бизнесът, “поразглезен” от изключително лесния достъп до ресурс в близкото минало, много бързо се оказва изправен или пред проблема с изключително голямо привлечено финансиране, което трябва да обслужва на по-висока цена, или пред проблема от невъзможност да привлече ресурс дори и за проекти, които доказано са рентабилни.

Другата причина за ликвидните проблеми на фирмите е изключително високото ниво на междуфирмената задлъжнялост. Комбинацията от двете причини води до проблеми с управлението на ликвидността на бизнеса, което в крайна сметка резултира в понижени или дори отрицателни финансови резултати. По този начин се влиза в една спирала, която ще доведе до много фалити и затваряне на компании.

Визитка

Кой е Димитър Франзелов

Димитър Франзелов има над 15 години опит във финансовия и банковия сектор у нас. Работил е в инвестиционния посредник “Еврофинанс АД”, “Евробанк”, “ПуреосБанк”. Бил е трежъри мениджър в “Овергаз Инк.” АД. В началото на 2009 г. създава собствена консултантска компания ТМФК ЕООД. Франзелов има магистърска степен по финанси в УНСС. Сертифициран брокер е на ценни книжа и дипломиран финансов мениджър от ACCA.

” **Ликвидността на една фирма трябва да се управлява разумно и консервативно**

► **Как влияе кризата на търсенето от страна на бизнеса на външни услуги за финансово консултиране?**

- Най-общо по два начина. В негативен аспект поради трудностите, които изпитва в момента бизнесът, първото перо, по което се “режат” нежелани разходи, са външните услуги. Но много често сметките излизат грешни и полученят резултат е увеличаване на другите разходи или намаляване на приходите и влошаване на финансовите резултати. В положителен аспект, ако може да се говори за положителен аспект по време на криза, бизнесът в България се дисциплинира и започна да гледа съвсем отговорно на финансовото си състояние и решаването на финансовите си казуси. След еуфорията отпреди три години и буквалното сгромолясване от върха всяка една компания започна да си задава въпросите и вече търси правилните отговори: Това ли е най-добрата форма на финансиране, което мога да ползвам? Разходите като лихви, такси, комисиони и т.н. възможно най-ниските ли са? Получавам ли най-добрите условия от финансовите институции, с които работя?

► **Има ли някакви общовалидни съвети какво да прави една компания, ако не ѝ достигаат финансите, или всеки случай е строго конкретен?**

- В кръга на шегата, ако не ѝ достигат средства, нека направи опит да си ги наме-

ри, но, разбира се, това не е много лесна работа, особено в сегашната ситуация. Иначе сериозно - няма общовалидно решение за всички компании. Всеки казус си е индивидуален и съществува конкретно решение за него - но тук основният въпрос е не какво да прави, ако не ѝ достигат финансовите средства, а как оптимално да управлява паричните си потоци и финансовата си дейност.

Защото кой например е по-големият проблем - за една фирма с годишен оборот, да кажем, 1 млн. лв., дали временно не ѝ достигат 100 хил. лв., или в по-големия период от време през годината стои с излишъци по сметки в размер на 200 хил. лв. Защото първият проблем може да се разреши посредством няколко начина, които няма да доведат до значителни финансови разходи, докато при втория реално фирмата ще е пропуснала финансови приходи, избирайки да държи без оптимална възвръщаемост значително количество паричен ресурс. Ето защо всички фирми трябва да се стремят към оптимизиране на финансовата си дейност във всичките ѝ аспекти.

► **Компаниите как предпочитат да се финансират - чрез кредит, облигации или емисия на акции?**

- В зависимост от индивидуалния достъп до финансиране, който всяка фирма има. Разбира се, най-разпространеният начин за финансиране в България е банковият заем. Но не всяка фирма има достъп до него - нека някоя нова компания, без достатъчно капитал и/или активи да се опита да вземе кредит. Отговорът навсякъде ще бъде отрицателен. Тогава такава компания трябва да се обърне към други източници за финансиране (например търговско финансиране). От друга страна, голяма компания, търсеща финансиране в размер на няколко десетки милиона лева, също би изпитала затруднение в намирането на финансираща банка поради превишаване на вътрешните лимити за експозиция към един клиент.

В такъв случай вариантите са - сформирание на клуб или синдикат от няколко финансови институции или емитиране на облигации или акции. Ако говорим за първичния пазар за емитиране на дълг или акции обаче, трябва да се знае, че не всяка компания може да излезе на него. Изискванията към емитиращото дружество са твърде много и твърде строги, като в България не са много компаниите, които могат да ги покрият. Ситуацията става още по-сложна при вариант за емитиране на такива инструменти на международните пазари. Също така не бива да се пропуска и въпросът с тайминга на излизането на тези пазари.

Билиана Вачева

С бели маратонки и изтъркани джинси

Съвременните предприемачи разбиват представите за бизнес дрескод

Миналата година Марк Цукерберг, 26-годишният милиардер и създател на Facebook, оглави много класации. Time го избра за "Личност на годината", Vanity Fair за победител сред 100-те най-влиятелни хора, а след това Esquire го постави на върха на списъка си за най-зле облечени мъже. Упс.

Да, широките дънки, тениски, суитчъри с качулки и маратонки на Цукерберг едва ли са образец за шик. Но напоследък известният антимоден стил на Марк вече реди имитатори или поне започва да символизира успеха за новото поколение от кандидат-милиардери.

"Изглежда, че ако се издокарвате прекалено много, рискувате да не бъдете взети насериозно", казва пред New York Times Ерика Зидел, уебпредприемач от Сиатъл, която е учила в Харвард по едно и също време с Цукерберг. "Има неизречено правило в предприемаческата култура, че външният ви вид трябва да е по-небрежен."

Зидел разказва как се явила на конкурс за начална инвестиция в сайта й SittingAround.com. "Четиримата ми конкуренти се появиха в костюми", казва тя. "Аз носех дънки и спечелих гранта. Мисля, че тоалетът ми помогна да

► Кафевият суитчър е запазена марка на създателя на Фейсбук Марк Цукерберг

покажа своята увереност в компанията си."

Марк-Евън Блекман, професор в Института по модни технологии, казва, че привичната циничност на младите високообразовани хора е част от "общ речник" на стилистични превземки, вид безмълвен език, който се открива и в други субкултури

като музиката и изкуството.

Но тенденцията говори за по-фундаментално американско поведение, отбелязва той. "Тя ни връща към един манталитет, който битува в тази страна от доста време, и той гласи: "Няма нужда да работя здраво, за да докажа, че го мога."

И все пак Марк Цукерберг не е първият голям символ на небрежността на творческата класа и няма да бъде последният.

The iWear

Има един човек, който задминава и Цукерберг по упорито налагане на своя стил. През февруари тази година Барак Обама покани директорите от Силиконовата долина на вечеря и дори Цукерберг не посмя да откаже костюма и вратовръзката. Единственият човек, който остана верен на стила си, беше изпълнителният директор на Apple Стив Джобс. Apple еволюира. Стилът на Стив Джобс - не.

Сини дънки Levis 501, черно поло, черни чорапи и сиви маратонки New Balance 991. Това е емблематичната униформа на Джобс и тя не се е променила от 1997 г. насам. Той я носи на представянето на iPad, iPod, iВсичко. Не се шегуваме - елементарно търсене в Google ще ви по-

Марката на Марк

Беше въпрос на време някой да реши да направи пари от циничната небрежност на звездите. Нейтън Тоун, блогър от Остин, Тексас, създаде своя модна линия Mark by Mark Zuckerberg, която продава в своя онлайн магазин www.markbymarkzuckerberg.com. Както се досещате, името е заигравка с линията на нюйоркския гуизайнер Марк Джейкъбс - Marc by Marc Jacobs. Представяме ви как се продават два от основните атрибути, които са нужни, за да станете Марк Цукерберг:

► Джинси с ластик

Преоткрийте тялото си от кръста надолу с любимите дънки с ластик на Марк, които той често нарича "бъдещето на дънките". Коланите са прекалено статични, закопчаването на колана е твърде сложно. Следващото поколение ще иска и грехите - освен междуличностната комуникация - да бъдат възможно най-прости и незабележими. Решението на Марк? Дънки, които нахлузвате като анцуг.

► Джананку Adidas

С Facebook Марк промени поверителността завинаги, информацията ни сега е публична, разделите ни се излъчват на живо, а пианствата ни са увековечени. Но Марк вярва, че новата му дефиниция за поверителност се разпростира и върху краката ни. Марк носи жананку Adidas на работа всеки ден, за да "сподели" пръстите на краката си - и той смята, че вие също трябва да споделите своите. Но ако не искате краката ви да бъдат споделени, нямате късмет, защото, познавайки отношението на Марк към потребителските данни, той най-вероятно ще ги сподели без ваше съгласие.

► Ако не сте Стив Джобс, не се обличайте като него. На него му се получава, на вас - не. Измислете си собствена униформа

СНИМКИ BLOOMBERG

каже, че за 13 години Джобс е носил нещо различно дватри пъти. В интернет даже се намират снимки, в които носи дънки с една и съща кръпка през 2001 и 2009 г.

Комбинацията му може да се струва ужасяваща на някои, но Джобс се е превърнал във fashion iCon (от англ. модна икона).

Стив Хелер, моден историк, коментира стила на Джобс така: "Стив Джобс е дизайн. Когато той се показва публично, той е лого. Униформата му е ключът към корпоративната идентичност на компанията. Честно казано, харесва ми как се е брандирал подобно на продуктите на

Apple. Колкото и незабележителен да е този аутфит, постоянството, с което го носи, е впечатляващо."

И ако идеята на Джобс е била да не засенчва продуктите с личността си, упоритото му кежуъл присъствие има почти толкова голям ефект, колкото ябълковите джаджи.

Теогора Мусева